ДУ "ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА імя У.І. ЛЕНІНА"
Сектар краязнаўчай літаратуры і бібліяграфіі

КАЛЯНДАР

знамянальных і памятных дат на 2011 год

Віцебск 2010

ДУ «ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА»
СЕКТАР КРАЯЗНАЎЧАЙ ЛІТАРАТУРЫ І БІБЛІЯГРАФІІ

КАЛЯНДАР
ЗНАМЯНАЛЬНЫХ І ПАМЯТНЫХ ДАТ
НА 2011 ГОД

Віцебск, 2010

ББК 92.5

К 17

Складальнікі: Аліхвер М.В., Васілеўская А.М.,
Ганчарова А.В. Кастунова Н.І., Пацалуёнак Т.В.

Адказны за выпуск А.І. Сёмкін

Каляндар знамянальных і памятных дат на 2011 год / ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна», Сектар краязнаўчай літаратуры і бібліяграфіі ; склад. М.В. Аліхвер [і інш.]. – Віцебск, 2011. – 116 с. : іл.

© ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна», 2010

ПРАДМОВА

У «Каляндар» уключаны знамянальныя і памятныя даты, якія адлюстроўваюць важныя падзеі гісторыі, палітычнага, гаспадарчага і культурнага жыцця нашай вобласці, а таксама юбілейныя даты нашых выдатных землякоў і дзеячоў, якія па месту нараджэння не з’яўляюцца ўраджэнцамі вобласці, але пакінулі значны след у гісторыі і культуры нашага рэгіёна.

Дапаможнік адкрываецца храналагічным пералікам знамянальных і памятных дат, якія прадстаўлены па новаму стылю. Да дат, адзначаных “*” – астэрыскам, састаўлены тэкставыя даведкі і бібліяграфія.

Для найбольш зручнага карыстання да выдання састаўлены імянны паказальнік, які дапаможа чытачам хутчэй знайсці неабходную асобу.

Наш “Каляндар” дапаможа краязнаўцам, бібліятэчным работнікам, выкладчыкам і іншым спецыялістам у вывучэнні і распаўсюджванні краязнаўчых ведаў.

У 2011 ГОДЗЕ СПАЎНЯЕЦЦА:

990 гадоў	таму (1021) ў летапісных крыніцах упершыню ўпамінаецца Віцебск.
990 гадоў	таму (1021) ў "Аповесці мінулых гадоў" упершыню ўпамінаецца г. Орша.
990 гадоў	таму (1021) да Полацкага княства быў далучаны Віцебск.
910 гадоў	таму (1101) заснавана Віцебскае княства.
910 гадоў	таму (1101) ў Полацку пачаў княжыць друцкі князь Барыс Усяславіч.
910 гадоў	таму (1101) нарадзілася Ефрасіння Полацкая (Еўфрасіння Полацкая, свецкае імя Прадслава ; каля 1101–1167), полацкая князёўна, асветніца, беларуская святая.
850 гадоў	таму (1161) ювелір Лазар Богша стварыў крыж прападобнай Ефрасінні Полацкай.
840 гадоў	таму (1171) ўзнік манументальны помнік эпіграфікі – Рагвалодаў камень.
805 гадоў	таму (1206) адбыўся паход полацкіх дружын супраць крыжаносцаў.
715 гадоў	таму (1296) нарадзіўся Альгерд (1296–1377), князь крэўскі і віцебскі, вялікі князь ВКЛ.
625 гадоў	таму (1386) ў "Хроніцы" М. Стрыйкоўскага ўпершыню згаданы г.п. Друя.
625 гадоў	таму (1386) ў летапісных крыніцах упершыню ўпамінаецца г. Дрыса (Верхнядзвінск).
575 гадоў	таму (1436) (паводле іншых звестак ў 1437) Віцебск прызнаў уладу вялікага князя Жыгімонта.
570 гадоў	таму (1441) ў грамаце вялікага князя ВКЛ Казіміра Ягелончыка, выдадзенай у Брэсце, Віцебск пазначаны сярод 15 найбуйнейшых гарадоў Вялікага Княства Літоўскага.
560 гадоў	таму (1451) вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы Казімір IV выдаў грамату, якая падцвердзіла аўтаномію Віцебскай зямлі.
550 гадоў	таму (1461) ў пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Дзісна.
510 гадоў	таму (1501) ў пісьмовых крыніцах упершыню згадана в. Межава Аршанскага раёна.
505 гадоў	таму (1506) заснавана Віцебскае ваяводства з цэнтрам у Віцебску (паводле іншых звестак у 1508 г.). Першым віцебскім ваяводам стаў Юрый Глебавіч.
445 гадоў	таму (1566) Дзісна атрымала права бяспошліннага гандлю.
435 гадоў	таму (1576) ігумена Віцебскага Маркава манастыра пратапопа Феафана (сапр. Багдан) Рыпінскага кароль Стэфан Баторый узвёў у сан архіепіскапа полацкага.
435 гадоў	таму (1576) нададзена самакіраванне паводле Магдэбургскага права мястэчку Сураж (зараз гарадскі пасёлак у Віцебскім раёне).
430 гадоў	таму (1581) ў Полацку заснавана езуіцкая калегія.
415 гадоў	таму (1596) нарадзіўся Лаўксмін Сігізмунд (1596–1670), філосаф, тэолаг, літаратар. Некаторы час працаваў у Полацку, быў рэктарам Полацкага калегіума.
410 гадоў	таму (1601) нарадзіўся Кміціц Мікалай (1601–1632), паэт, педагог, ураджэнец Віцебшчыны.
405 гадоў	таму (1606) завершана будаўніцтва касцёла ў в. Камаі Пастаўскага раёна.
405 гадоў	таму (1606) ў Літоўскай метрыцы ўпершыню ўпамінаецца Бягомль.
380 гадоў	таму (1631) ў Куцеінскай друкарні пры Аршанскім Куцеінскім Богаяўленскім манастыры выдадзены адзін з першых на Беларусі "Буквар". Быў падрыхтаваны С. Собалем.
380 гадоў	таму (1631) выкладчыкі Віцебскага езуіцкага калегіума заснавалі тэатр.
375 гадоў	таму (1636) Андрэй Млоцкі заснаваў у Оршы кляштар, касцёл бернардзінцаў (касцёл не захаваўся).
335 гадоў	таму (1676) ў Віцебскім езуіцкім калегіуме пачала дзейнічаць музычная бурса.
330 гадоў	таму (1681) праваслаўныя жыхары Полацка выступілі супраць уніяцкага мітрапаліта Жахоўскага.
325 гадоў	таму (1686) паводле "Вечнага міру" Расіі з Рэччу Паспалітай на Віцебск распаўсюджваўся патранат Расійскай дзяржавы ў адносінах да праваслаўя.

320 гадоў таму (1691) ў Оршы ўзведзена саборная мураваная царква Раства Багародзіцы (зараз не існуе).

310 гадоў таму (1701) ў Віцебску адбыўся пажар у царкве Святога Іаана Багаслова (згарэла поўнасцю ў 1747 г.).

310 гадоў (1701) ў Віцебску знаходзіўся Генеральны штаб і частка арміі Пятра І.

305 гадоў таму (1706) Пётр І наведаў г. Полацк.

305 гадоў таму (1706) Оршу наведаў рускі цар Пётр І.

295 гадоў таму (1716) пабудаваны дамініканскі касцёл у в. Валынцы Верхнядзвінскага раёна.

270 гадоў таму (1741) нарадзіўся Корсак Тадэвуш (1741?–1794), дзяржаўны і вайсковы дзеяч ВКЛ, ураджэнец Полацкага раёна.

265 гадоў таму (1746) ў Віцебску пабудавана праваслаўная Ільінская царква (згарэла ў 1904 г.).

250 гадоў таму (1761) ў Віцебску пабудавана драўляная Траецкая царква на Пескавaціку (на месцы старой царквы, вядомай па інвентарах з 1618 г.).

240 гадоў таму (1771) ў Віцебску пабудавана мураваная Васкрасенская (Уваскрасенская) Заручаўская царква. Узводзілася як уніяцкая, пасля скасавання ўніі ў 1839 г. перададзена ў праваслаўнае ведамства. Не захавалася.

235 гадоў таму (1776) паводле ўказа Кацярыны ІІ утворана Полацкая губернія (існавала да 1796 г.).

235 гадоў таму (1776) Ушачы сталі цэнтрам Полацкага ваяводства.

230 гадоў таму (1781) зацверджаны новы герб г. Гарадка.

230 гадоў таму (1781) зацверджаны герб г. Сянно.

225 гадоў таму (1786) нарадзіўся Гібенталь Карл Іванавіч (1786 – каля 1862), вучоны-ўрач, першаадкрывальнік гіпсу для медыцыны, заснавальнік касцёвапластычнай хірургіі. Працаваў інспектарам Віцебскай урачэбнай управы з 1816 па 1838 гг.

220 гадоў таму (1791) ў Оршы адкрыта двухкласнае народнае вучылішча.

215 гадоў таму (1796) нарадзіўся Багаткевіч Аляксандр Міхайлавіч (1796–1831?), бібліятэкар і бібліёграф, педагог, ураджэнец Віцебскай губерніі.

215 гадоў таму (1796) г. Дзісна атрымаў новы герб.

215 гадоў таму (1796) нарадзіўся Фіялкоўскі Антоній (1796–1883), рэлігійны дзеяч, мітрапаліт усіх рымска-каталіцкіх цэркваў Расіі, ураджэнец Віцебшчыны.

215 гадоў таму (1796) касцёл, заснаваны Львом Сапегам у Талачыне, пераўтвораны ва уніяцкую царкву.

210 гадоў таму (1801) нарадзіўся Урончанка Міхаіл Паўлавіч (1801 ці 1802), ваенны геадэзіст, географ, перакладчык, ураджэнец Аршанскага раёна.

200 гадоў таму (1811) нарадзіўся Рыпінскі Аляксандр Феліксавіч (сапр. Рыпінскі–Радван ; 1811–1900?), паэт, фальклярыст, графік, кнігавыдавец, ураджэнец Віцебскага раёна.

200 гадоў таму (1811) нарадзіўся Абрамовіч Антон Іванавіч (1811? – пасля 1854), кампазітар, піяніст, ураджэнец Віцебскага павета.

200 гадоў таму (1811) нарадзіўся Астроўскі Ян (1811–1872), беларускі скульптар, ураджэнец г. Сянно.

200 гадоў таму (1811) нарадзіўся Цытовіч Іосіф Парфір`евіч (1811?–1870), публіцыст і педагог, працаваў у Віцебскім і Полацкім духоўных вучылішчах.

190 гадоў таму (1821) мясцовы жыхар Адам Кірша перавёз у Лепель з Віцебска былую езуіцкую аптэку.

190 гадоў таму (1821) ў Оршы заснавана прыходскае аднакласнае вучылішча.

190 гадоў таму (1821) нарадзіўся Семянтоўскі Аляксандр Максімавіч (1821–1893), этнограф, археолаг, краязнавец-даследчык Віцебшчыны.

185 гадоў таму (1826) нарадзіўся Шэйн Павел Васільевіч (1826–1900), этнограф, фалькларыст. У 1865–1873 гг. выкладаў нямецкую і рускую мовы і літаратуры ў Віцебскай гімназіі.

185 гадоў таму (1826) нарадзіўся Агрызка Іасафат Пятровіч (1826–1890), выдавец, журналіст, удзельнік грамадскага і рэвалюцыйна-вызваленчага руху, ураджэнец Віцебскай губерніі.

180 гадоў таму (1831) ў Віцебску падчас эпідэміі халеры памёр вялікі князь Канстанцін Паўлавіч,

старэйшы брат расійскага імператара Мікалая I.

175 гадоў таму (1836) ў Віцебску заснаваны Губернскі статыстычны камітэт.

170 гадоў таму (1841) нарадзіўся Будзіловіч Ігнат Мартынавіч (1841–1863), кіраўнік паўстання 1863 г. у Аршанскім павеце.

170 гадоў таму (1841) ў Віцебску адчыніла дзверы духоўная семінарыя для падрыхтоўкі настаўнікаў прыходскіх школ.

155 гадоў таму (1856) Віцебская губернія атрымала герб.

155 гадоў таму (1856) нарадзіўся Гласко Восіп Восіпавіч (сапр. Хлашко Юзаф ; 1856–1934), грамадска-палітычны дзеяч, журналіст, ураджэнец Полацкага павета.

150 гадоў таму (1861) адкрылася першае ў Віцебску фотаатэльэ Кінава (дзейнічала да 1863 г.).

150 гадоў таму (1861) мястэчкі Докшыцы і Бягомль сталі цэнтрамі валасцей Барысаўскага павета Мінскай губерніі.

150 гадоў таму (1861) пачалі выходзіць "Памятные книжки Витебской губернии", якія выдаваў Губернскі статыстычны камітэт.

150 гадоў таму (1861) Германавічы сталі цэнтрам воласці Дзісенскага павета.

145 гадоў таму (1866) ў Віцебску адкрылася фотаатэльэ С.А. Юркоўскага, які ў 1881 г. сканструяваў шторна-шчалявы затвор фотаапарата, што лёг у аснову сучаснай фотаздымачнай тэхнікі.

145 гадоў таму (1866) ў Віцебску пачалося будаўніцтва чыгуначнага вакзала.

140 гадоў таму (1871) заснавана Віцебская фельчарская школа.

140 гадоў таму (1871) нарадзіўся Галёркін Барыс Рыгоравіч (1871–1945), вучоны ў галіне тэорыі пруткасці, ураджэнец г. Полацка.

140 гадоў таму (1871) на станцыі Орша пабудаваны драўляны чыгуначны вакзал.

140 гадоў таму (1871) адкрыўся Смаленска–Брэсцкі ўчастак Маскоўска–Брэсцкай чыгункі, у 3-х кіламетрах ад Талачына пабудавана чыгуначная станцыя.

135 гадоў таму (1876) нарадзіўся Змігродскі Канстанцін Антонавіч (1876–1936), мастак, скульптар, адзін з заснавальнікаў Віцебскай вучонай архіўнай камісіі.

135 гадоў таму (1876) заснавана школа ў в. Валосава Талачынскага раёна.

135 гадоў таму (1876) нарадзіўся Дамагацкі Уладзімір Мікалаевіч (1876–1939), скульптар, ураджэнец Полацкага раёна.

135 гадоў таму (1876) нарадзіўся Нікольскі Леанід Дзмітрыевіч (1876–1953), віцебскі садавод, былы дырэктар батанічнага саду.

135 гадоў таму (1876) адкрыўся рух на другім пуці чыгункі Орша–Смаленск.

130 гадоў таму (1881) пачала працаваць метэастанцыя Арлоўска–Віцебскай чыгункі (дзейнічала да 1910 г.).

130 гадоў таму (1881) ў Віцебску пачалі дзейнічаць гурткі народавольцаў.Дзейнічалі з 1881 па 1883 гг.

130 гадоў таму (1881) ўзведзены будынак Віцебскага акруговага суда. Зараз у будынку размяшчаецца Мастацкі музей.

130 гадоў таму (1881) заснаваны крухмальны завод у Талачыне.

130 гадоў таму (1881) ў Оршы адкрыты вапнавы завод Ганаровага грамадзяніна З. Пузрына.

125 гадоў таму (1886) нарадзіўся Мешчанінаў Аскар Самойлавіч (1856–1956), скульптар, прадстаўнік Парыжскай школы, ураджэнец г. Віцебска.

125 гадоў таму (1886) нарадзіўся Меклер Віктар Сяргеевіч (сапр. Авігдор Шмеравіч ; 1886–1936), мастак, ураджэнец г. Віцебска.

125 гадоў таму (1886) нарадзіўся Ром Аляксандр Рыгоравіч (1886–1952), мастацтвазнавец, кіраўнік студый малюнка пры Віцебскім народным вучылішчы.

125 гадоў таму (1886) нарадзіўся Ліманоўскі Янка (сапр. Іван Міхайлавіч ; 1886– ?), пісьменнік, крытык, ураджэнец Браслаўскага раёна.

125 гадоў таму (1886) заснавана чашніцкая папяровая фабрыка "Чырвоная Зорка".

125 гадоў таму (1886) нарадзіўся Канопка Дамінік Вікенцьевіч (1886–1975), удзельнік Першай сусветнай вайны, поўны георгіеўскі кавалер, ураджэнец Лепельскага раёна.

120 гадоў таму (1891) нарадзіўся Мядзведзеў Павел Мікалаевіч (1891–1938), літаратар, крытык, літаратуразнавец. З 1917 па 1922 г. працаваў у Віцебску загадчыкам аддзела адукацыі, рэктарам Пралетарскага універсітэта, выкладчыкам інстытута народнай адукацыі.

120 гадоў таму (1891) нарадзіўся Пумпянскі Леў Васільевіч (сапр. Пумпян Лейба Мееравіч ; 1891–1940), філолаг, літаратуразнавец. З 1919 па 1920 гг. у Віцебску працаваў выкладчыкам у Пралетарскім універсітэце і ў Народнай кансерваторыі.

120 гадоў таму (1891) нарадзіўся Казлоў Ігнацій Піліпавіч (1891–1980), былы кіраўнік гандлёвага ўпраўлення Полацкай аблспажыўкааперацыі, Ганаровы грамадзянін г. Полацка, ураджэнец Верхнядзвінскага р-на.

115 гадоў таму (1896) ў Віцебскай губернскай друкарні тыражом у 1000 экзэмпляраў надрукавана паэма "Тарас на Парнасе".

115 гадоў таму (1896) нарадзіўся Якерсон Давід Аронавіч (1896–1947), скульптар, ураджэнец Віцебска.

115 гадоў таму (1896) заснавана ў Віцебску мастацкая школа-майстэрня мастака Ю. Пэна (дзейнічала да 1918 г.).

115 гадоў таму (1896) ўпершыню на Беларусі пачалася прамысловая здабыча торфу ў Аршанскім павеце паблізу в. Серкавіца (зараз Талачынскі раён).

115 гадоў таму (1896) нарадзіўся Партноў Сямён Паўлавіч (1896–1980), былы старшыня Полацкага гарвыканкама, Ганаровы грамадзянін г. Полацка.

115 гадоў таму (1896) выпушчаны першыя паштовыя карткі з відамі Віцебска.

110 гадоў таму (1901) нарадзіўся Вайнкоп Юліан Якаўлевіч (1901–1974), музыказнавец. У 1918–1920 гг. вучыўся ў Віцебскай народнай кансерваторыі.

110 гадоў таму (1901) разбіты пейзажны парк у в. Межава Аршанскага раёна.

110 гадоў таму (1901) ў в. Засценкі паблізу Оршы знойдзены скарб з 1200 арабскіх манет.

105 гадоў таму (1906) адкрыта Лепельскае жаночае Марыінскае вучылішча.

105 гадоў таму (1906) ў Віцебску адкрыта жаночае 7-класнае камерцыйнае вучылішча настаўнікаў Д.М. Каленчука і Р.І. Хабаса.

105 гадоў таму (1906) ў Віцебску дзейнічала прыватная фельчарска-акушэрская школа У.В. Шчасновіча, у якой праходзіў падрыхтоўку сярэдні акушэрскі персанал.

105 гадоў таму (1906) ў Віцебску адкрыта прыватнае 7-класнае мужчынскае вучылішча У.М. Грэкава.

105 гадоў таму (1906) нарадзіўся Салярцінскі Васіль Іванавіч (1906–1942), мастак-афарміцель, графік. Вучыўся ў 1920–1923 гг. у Віцебскім народным мастацкім вучылішчы.

105 гадоў таму (1906) нарадзіўся Шыашвілі Панцеляймон Шыоевіч, у час Вялікай Айчыннай вайны начальнік разведкі 43-й арміі, якая вызваляла Шумілінскі раён, Ганаровы грамадзянін г.п. Шуміліна.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Бурак Андрэй Мацвеевіч (1911–1943), удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Верхнядзвінскага р-на.

100 гадоў таму (1911) выйшаў у свет першы том "Полоцко–Витебской старины", выдадзены Віцебскай вучонай архіўнай камісіяй.

100 гадоў таму (1911) ў Оршы выходзіла штотыднёвая "Хутарская газета сельскай гаспадаркі, дамаводства, палітыкі, літаратуры, ветэрынарыі і медыцыны". Выданне рэдагаваў А.А. Іваноў–Каткоўскі.

100 гадоў таму (1911) ў Оршы пачала дзейнічаць жаночая настаўніцкая семінарыя.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Мусцейкіс Леанід Іванавіч (1911–1944), герой Вялікай Айчыннай вайны, ураджэнец Полацкага раёна.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Беленькі Макс Львовіч (1911–1954), фармаколаг, доктар медыцынскіх навук, ураджэнец г. Лепеля.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Сідарэнка Васілій Аляксеевіч (1911–1978), удзельнік баёў за вызваленне Пастаўшчыны, Ганаровы грамадзянін г. Паставы.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Якаўлевіч Пётр Рыгоравіч (1911–1981), былы першы сакратар Полацкага гаркама КПБ (1960–1970 гг.), Ганаровы грамадзянін і ўраджэнец г. Полацка.

100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Кудрын Рыгор Леанідавіч (1911–1978), камандзір партызанскага руху ў Віцебскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

95 гадоў таму (1916) пачаў выходзіць ліберальны штотыднёвы часопіс "Віцебскі край" (праіснаваў да 1917 г.).

95 гадоў таму (1916) нарадзіўся Гарноў Цімафей Якаўлевіч (1916–1944), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Лёзненскага раёна.

95 гадоў таму (1916) нарадзілася Кляпацкая Наталля Аляксандраўна (1916–1980), старшыня выканкама Полацкага гарадскога Савета дэпутатаў (1959–1969 гг.), Ганаровы грамадзянін г. Полацка.

95 гадоў таму (1916) нарадзіўся Караткоў Пётр Іванавіч (1916–1989), дырэктар Наваполацкага завода нафтаперапрацоўкі (1964–1977 гг.), Ганаровы грамадзянін г. Наваполацка.

90 гадоў таму (1921) адкрыты Аршанскі педагагічны тэхнікум.

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты навукова-даследчы санітарна-бактэрыялагічны інстытут.

90 гадоў таму (1921) пачала выдавацца газета "Юный ленинец" (з 1923 г. – "Юный творец") – орган Віцебскага губкома РКСМ.

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты сельскагаспадарчы тэхнікум (у 1922–1933 гг. называўся практычным сельгасінстытутам).

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску пачаў выдавацца часопіс "Работник просвещения".

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску створана доследная сельскагаспадарчая станцыя.

90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Куляеў Раман Васільевіч (1921–1985), кіраўнік будаўнічага трэста № 18, Ганаровы грамадзянін і ўраджэнец г. Оршы.

85 гадоў таму (1926) адкрыты Полацкі краязнаўчы музей (з 1985 г. – філіял Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка).

85 гадоў таму (1926) ў Докшыцах пабудавана электрастанцыя.

85 гадоў таму (1926) ў Оршы адкрыты акруговы краязнаўчы музей. Ён знаходзіўся ў будынку былога базыльянскага кляштара.

85 гадоў таму (1926) ў Оршы пачаў выдавацца неперыядычны зборнік "Аршаншчына", у якім друкаваліся краязнаўчыя матэрыялы.

85 гадоў таму (1926) заснаваны пункт назірання за надвор'ем на станцыі Бычыха Гарадоцкага раёна.

80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Азаронак Канстанцін Сямёнавіч (1931–1991), доктар медыцынскіх навук, прафесар, ураджэнец Лепельскага раёна.

80 гадоў таму (1931) ў Оршы пачала выдавацца газета "Ленінскі прызыў". З 1991 г. – "Аршанская газета".

80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Роганаў Леанід Фёдаравіч (1931–2002), першы сакратар Аршанскага гаркама КПБ (1970–1981 гг.), старшыня Віцебскага абласнога Савета прафсаюзаў, Ганаровы грамадзянін г. Оршы.

80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Кускоў Мікалай Сямёнавіч, заслужаны будаўнік БССР, Ганаровы грамадзянін г. Наваполацка.

80 гадоў таму (1931) ўтворана "Віцебская Асацыяцыя Пралетарскіх Пісьменнікаў" (Віцебская АПП). Працавала да 1932 г.

80 гадоў таму (1931) ўведзены ў эксплуатацыю Віцебскі малочны завод (зараз ААТ "Малако").

80 гадоў таму (1931) на Расоншчыне з`явілася першая машынатрактарная станцыя.

75 гадоў таму (1936) ў Віцебскім раёне быў адкрыты дом адпачынку "Лётцы" (цяпер кардыялагічны санаторый рэспубліканскага значэння).

75 гадоў таму (1936) створаны філіял інстытута "Белдзяржпраект" у Віцебску (зараз "Віцебскграмадзянпраект").

75 гадоў таму (1936) заснаваны Талачынскі лясгас.

75 гадоў таму (1936) заснаваны Віцебскі прыборабудаўнічы завод. З 1992 г. – акцыянернае таварыства.

75 гадоў таму (1936) пры Віцебскім педінстытуце адкрыты настаўніцкі інстытут (дзейнічаў да 1956 г.).

75 гадоў таму (1936) ў Віцебску заснавана арцель мастацкіх вырабаў "8 Сакавіка" (з 1960 г. – фабрыка мастацкіх вырабаў).

75 гадоў таму (1936) створана аддзяленне ДАІ аддзела ўнутраных спраў Віцебскага гарвыканкама.

75 гадоў таму (1936) віцебскі штангіст Д. Навумаў устанавіў сусветны рэкорд у жыме дзвюма рукамі для спартсменаў паўцяжкай вагі.

75 гадоў таму (1936) ўзарваны Барысаў камень ля сяла Высокі Гарадзец Талачынскага раёна. У 1986 г. для захавання камня ад пашкоджанняў над ім была пабудавана драўляная капліца.

70 гадоў таму (1941) пачало сваю дзейнасць Ушацкае падполле. У раёне былі створаны групы, якія потым аб'ядналіся ў партызанскія атрады "Смерць фашызму" і "Дубава".

70 гадоў таму (1941) нарадзіўся Гіцэвіч Станіслаў Кліменцьевіч, генерал інжынерных войскаў у адстаўцы, ураджэнец Пастаўскага раёна.

70 гадоў таму (1941) ў бітве на Курскай дузе камсамолец з Віцебшчыны А.К. Гаравец збіў у адным баі 9 самалётаў праціўніка.

65 гадоў таму (1946) зацверджаны генеральны план аднаўлення і рэканструкцыі Віцебска.

65 гадоў таму (1946) заснавана Віцебская цэнтральная раённая бібліятэка.

65 гадоў таму (1946) ў Оршы пачаў дзейнічаць завод ацяпляльных катлоў.

65 гадоў таму (1946) ў Віцебску закладзены парк Мазурына.

65 гадоў таму (1946) Беларускі тэатр імя Я. Коласа за спектакль "Несцерка" атрымаў Сталінскую прэмію.

60 гадоў таму (1951) пабудаваны вакзал на станцыі Баравуха 1-я Полацкага раёна.

60 гадоў таму (1951) ў Віцебску створаны тэхнікум фізічнай культуры (існаваў да 1978 г.).

60 гадоў таму (1951) пачаўся выпуск першай прадукцыі на Лепельскім малочнакансервавым камбінаце.

60 гадоў таму (1951) нарадзіўся Салтановіч Міхаіл Аляксандравіч, заслужаны настаўнік Рэспублікі Беларусь, выкладчык ПТВ № 122 г. Оршы, вынаходнік новага віду спорту – дыгатлону (паядынку на пальцах).

55 гадоў таму (1956) заснаваны Полацкі дзяржаўны аграрна-эканамічны тэхнікум.

55 гадоў таму (1956) ў Лепелі адкрыўся РДК.

55 гадоў таму (1956) адкрыта Віцебская школа ДТСААФ.

55 гадоў таму (1956) перайменаваны вячэрні тэхнікум пры Аршанскім ільнокамбінаце ў Аршанскі тэкстыльны тэхнікум.

50 гадоў таму (1961) адкрылася Асвейская школа-інтэрнат Верхнядзвінскага раёна.

50 гадоў таму (1961) ў Віцебску адкрыта гарадская цэнтральная дзіцячая бібліятэка.

50 гадоў таму (1961) пачаў работу торфабрыкетны завод "Усвіж-Бук" Талачынскага раёна.

50 гадоў таму (1961) ў Оршы адкрыты кінатэатр "Мір".

50 гадоў таму (1961) ў Віцебску адкрылася радыёатэльe (зараз ААТ "Віцебскі абласны тэхнагандлёвы цэнтр "Гарант").

50 гадоў таму (1961) ў Віцебску заснаваны ўзорны вакальна-харэаграфічны ансамбль "Зорька".

45 гадоў таму (1966) ў Віцебску адкрыта ПТВ № 96 радыётэхнікі. З 2003 г. пасля аб'яднання з ПТВ № 37 – "Віцебскі дзяржаўны прафесійна-тэхнічны ліцэй № 1 машынабудавання".

45 гадоў таму (1966) ў Віцебску пабудаваны аўтавакзал.

45 гадоў таму (1966) ў Оршы створана гарадское аддзяленне Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры.

45 гадоў таму (1966) адкрыты манумент у гонар герояў Асінторфскага камсамольскага падполля ў

Дубровенскім раёне.

40 гадоў таму (1971) адкрыты Віцебскі індустрыяльна-тэхналагічны тэхнікум (зараз Віцебскі дзяржаўны тэхнічны каледж).

40 гадоў таму (1971) адкрыты музей баявой славы Полацка.

40 гадоў таму (1971) беларускі літаратуразнавец Мальдзіс Адам Восіпавіч знайшоў у бібліятэцы князёў Чартарыйскіх у Польшчы "Збор вершаў польскіх і рускіх", вядомы як "Аршанскі зборнік".

35 гадоў таму (1976) ў Віцебску створана вытворчае аб'яднанне "Віцязь" (зараз ААТ "Віцязь").

35 гадоў таму (1976) ў Паставах створаны філіял Вільнюскага завода радыёкампанентаў. У 1986 г. ператвораны ў завод "Беліт", з 1993 г. прыняты ў склад Мінскага вытворчага аб'яднання "Гарызонт".

35 гадоў таму (1976) ў Верхнядзвінску ўзведзены новы будынак СШ № 2.

35 гадоў таму (1976) адкрыта турысцкая база "Віцебская" ў Гарадоцкім раёне.

35 гадоў таму (1976) ў Наваполацку заснаваны завод "Вымяральнік".

35 гадоў таму (1976) створаны Лепельскі вопытна-эксперыментальны завод шасцерань.

35 гадоў таму (1976) ў Віцебску адкрыты абласны наркалагічны дыспансер.

30 гадоў таму (1981) ў Віцебску адкрыты кардыялагічны дыспансер.

30 гадоў таму (1981) заснаваны гідралагічны заказнік "Балота Мох" рэспубліканскага значэння ў Міёрскім раёне.

30 гадоў таму (1981) пачата будаўніцтва Аршанскага завода прыбораў актыўнага кантролю. Прадпрыемства ўведзена ў строй у 1987 г.

30 гадоў таму (1981) завершана электрыфікацыя чыгункі Орша–Мінск.

25 гадоў таму (1986) аршанскі краязнавец А.М. Сярожкін стварыў у горадзе клуб аматараў гісторыі і старажытнасцей "Повязь".

25 гадоў таму (1986) на базе філіяла інстытута "Гіпрааргсяльстрой" створаны Віцебскі абласны праектна-тэхналагічны аддзел Беларускага філіяла "ВПТИАГРОСТРОЙ".

25 гадоў таму (1986) адкрылася выставачная зала ў г. Барані Аршанскага раёна.

25 гадоў таму (1986) заснавана сярэдняя школа № 10 г. Наваполацка.

20 гадоў таму (1991) ў Паставах пачаў праводзіцца фестываль народнай музыкі "Звіняць цымбалы і гармонік". З 1996 г. ён носіць статус міжнароднага.

15 гадоў таму (1996) ў Докшыцкім раёне заснаваны Верхневілейскі гідралагічны заказнік.

15 гадоў таму (1996) ў Чашніках пачаў дзейнічаць раённы Дом рамёстваў.

15 гадоў таму (1996) прысвоена званне "народны" фальклорнаму калектыву "Крынічанька" Бараньскага ГДК Аршанскага раёна.

10 гадоў таму (2001) ў Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя П.М. Машэрава адноўлены гістарычны факультэт.

10 гадоў таму (2001) ў Друцку была адноўлена царква Святой Багародзіцы.

СТУДЗЕНЬ

80 гадоў таму (1931) ў Віцебску здадзены ў эксплуатацыю маслабойны завод (зараз маслаэкстракцыйны завод).

15 гадоў таму (1996) пачаў працу Талачынскі раённы вузел электрычнай сувязі.

1 студзеня – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Белавусаў Уладзімір Пракопавіч, беларускі мастак кіно, ураджэнец Шумілінскага раёна.

1 студзеня – 80 гадоў таму (1931) заснаваны Віцебскі аэраклуб ДТСААФ (у 1980 г. прысвоена імя А.К. Гараўца).

1 студзеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Белавус Анатоль Іванавіч, беларускі вучоны ў галіне электроннай тэхнікі.
1 студзеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Талочка Мікалай Канстанцінавіч, беларускі вучоны, фізік, ураджэнец Полацкага р-на.
1 студзеня	– 55 гадоў таму	(1956) ў Міёрах уведзены ў строй ільнозавод.
1 студзеня	– 50 гадоў таму	(1961) заснаваны Верхнядзвінскі лясгас.
2 студзеня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Маркаў Аляксей Іванавіч (1921–1966), Герой Савецкага Саюза, удзельнік вызвалення Оршы.
3 студзеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Ананчанка Канстанцін Ануфрыевіч, беларускі педагог, ураджэ-нец Верхнядзвінскага р-на.
3 студзеня	– 5 гадоў таму	(2006) ў Браслаўскім раёне вёска Опса стала аграгарадком.
4 студзеня	– 35 гадоў таму	(1976) нарадзіўся Какорка Уладзімір Генадзьевіч, беларускі спартсмен (скачкі на батуце), ураджэнец г. Віцебска.
5 студзеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзілася Кароткая Тацццяна Пятроўна, беларускі філосаф, ураджэнка Талачынскага раёна.
6 студзеня	– 190 гадоў таму	(1821) нарадзіўся Дудышкін Сцяпан Сямёнавіч (1821–1866), журналіст, літаратурны крытык, ураджэнец г. Віцебска.
6 студзеня	– 40 гадоў таму	(1971) Аршанскі станкабудаўнічы завод "Чырвоны барацьбіт" і завод лёгкага машынабудавання "Легмаш" узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.
7 студзеня	– 225 гадоў таму	(1786) нарадзіўся Шыльдэр Карл (сапр. Аляксандр Андрэевіч ; 1786–1854), вынаходнік і рацыяналізатар у галіне ваеннай тэхнікі, удзельнік Бабруйскай абароны 1812 г., генерал-інжынер і генерал-ад'ютант, ураджэнец Віцебскай губерніі.
8 студзеня	– 70 гадоў таму	(1941) ў Віцебску адкрылася першая абласная выстава выяўленчага мастацтва.
10 студзеня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Гарбачоў Уладзімір Васільевіч, беларускі вучоны ў галіне кардыялогіі, ураджэнец г. Талачына.
10 студзеня	– 30 гадоў таму	(1981) нарадзіўся Пунько Сяргей Вячаслававіч, беларускі спартсмен (інваспорт ; плаванне), ураджэнец г. Наваполацка.
11 студзеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Сідараў Аляксандр Сяргеевіч, мастак Беларускага тэатра "Лялька", ураджэнец г. Віцебска.
12 студзеня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Воранаў Сцяпан Трафімавіч (1906–1959), адзін з кіраўнікоў партызанскага руху на Беларусі, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
12 студзеня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Малецкі Язэп (сапр. Іосіф ; 1906–1982), грамадскі дзеяч, ураджэнец Міёрскага раёна.
13 студзеня	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Поляк Іпаліт Паўлавіч (1891–1937), грамадскі дзеяч, педагог, ураджэнец Шаркаў-шчынскага раёна.
13 студзеня	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Лупала Іван Капітонавіч (1896–1943), філосаф, літаратуразнавец, ураджэнец г. Віцебска.
13 студзеня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Пруднікаў Уладзіслаў Андрэевіч, беларускі вучоны ў галіне аграхіміі, доктар сельскагаспадарчых навук, ураджэнец Лёзненскага р-на.
13 студзеня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзілася Дубкова Тамара Аляксандраўна, музыказнаўца, заслу-жаны дзеяч мастацтваў, ураджэнка г. Полацка.
14 студзеня	– 65 гадоў таму	(1946) створаны саўгас "Пастаўскі" Пастаўскага раёна (зараз уваходзіць у СВК "Навасёлкі–Лучай").
14 студзеня	– 45 гадоў таму	(1966) ў Оршы створаны будтрэст № 18 (зараз ААТ "Будтрэст № 18").
15 студзеня	– 165 гадоў таму	(1846) ў Віцебску адкрыты будынак гарадскога тэатра.

15 студзеня – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Банкузаў Анатоль Іванавіч (1921–1980), генерал-маёр, Герой Савецкага Саюза, удзельнік вызвалення Гарадка, Віцебска, Оршы.

15 студзеня – 75 гадоў таму (1936) нарадзіўся Сіпакоў Янка (сапр. Іван Данілавіч), паэт, празаік, перакладчык, ураджэнец Аршанскага раёна.

15 студзеня – 75 гадоў таму (1936) нарадзіўся Танковіч Георгій Лявонавіч, мастак, ураджэнец Віцебскай вобласці.

15 студзеня – 70 гадоў таму (1941) нарадзіўся Кабуш Уладзімір Трафімавіч, беларускі вучоны ў галіне педагогікі, ураджэнец г. Дуброўна.

15 студзеня – 65 гадоў таму (1946) ў Полацку адкрыта гандлёва-кааператыўная школа (зараз УА "Полацкі гандлёва-тэхналагічны каледж").

16 студзеня – 155 гадоў таму (1856) нарадзіўся Аскназій Ісак Львовіч (сапр. Лейбавіч ; 1856–1903), жывапісец, ураджэнец г. Верхнядзвінска.

17 студзеня – 60 гадоў таму (1951) нарадзіўся Каралёнак Генадзій Антонавіч, беларускі вучоны-эканаміст, ураджэнец Пастаўскага р-на.

18 студзеня – 135 гадоў таму (1876) нарадзіўся Шавельскі Георгій Іванавіч (1876–1951), рэлігійны дзеяч, гісторык і багаслоў, ураджэнец Гарадоцкага павета.

18 студзеня – 110 гадоў таму (1901) нарадзіўся Бухавец Георгій Кліменцьевіч (1901–1967), ваенны дзеяч, ураджэнец г. Віцебска.

19 студзеня – 95 гадоў таму (1916) нарадзіўся Капыскі Залман Юдавіч (сапр. Зіновій Юльевіч ; (1916–1996), гісторык, ураджэнец г. Віцебска.

19 студзеня – 85 гадоў таму (1926) нарадзіўся Сянкевіч (Сянькевіч) Віктар, гісторык, журналіст па эміграцыі, ураджэнец Глыбоцкага раёна.

19 студзеня – 80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Дубавец Пётр Азаравіч, вучоны ў галіне юрыспрудэнцыі, ураджэнец Талачынскага раёна.

20 студзеня – 100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Героднік Генадзь (сапр. Генрых Іосіфавіч), пісьменнік, ураджэнец Верхнядзвінскага раёна.

20 студзеня – 80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Сакалоў Генадзій Аляксандравіч, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай медыцыны, ураджэнец Віцебскага р-на.

21 студзеня – 215 гадоў таму (1796) Докшыцы атрымалі герб.

21 студзеня – 95 гадоў таму (1916) пачала выходзіць штодзённая прыватная газета "Витебский листок". Выдавалася на рускай мове да 12 ліпеня 1919 г.

21 студзеня – 60 гадоў таму (1951) нарадзіўся Гапееў Васілій Іванавіч, дзяржаўны дзеяч Беларусі, ураджэнец Дубровенскага р-на.

22 студзеня – 215 гадоў таму (1796) Паставы атрымалі герб.

23 студзеня – 105 гадоў таму (1906) нарадзіўся Марозаў Аляксандр Кліменцьевіч (1906–1984), поўны кавалер ордэна Славы, ураджэнец Полацкага раёна.

25 студзеня – 305 гадоў таму (1706) Дуброўна наведаў Пётр I, які правёў пасяджэнне ваеннага Савета.

26 студзеня – 80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Волкаў Мікалай Фёдаравіч, беларускі вучоны ў галіне ўнутраных хвароб, кардыялогіі, ураджэнец Сенненскага р-на.

28 студзеня – 110 гадоў таму (1901) ў Віцебску гастраляваў славуты рускі акцёр П.М. Арленеў.

31 студзеня – 65 гадоў таму (1946) нарадзіўся Купава Мікалай Мікалаевіч, графік, ураджэнец г. Оршы.

ЛЮТЫ

90 гадоў таму (1921) адкрыта Віцебскае аддзяленне Дзяржвыдата РСФСР.

55 гадоў таму (1956) ліквідаваны Пярэвалачненскі дзіцячы дом у Талачынскім раёне.

30 гадоў таму (1981) ўведзена ў эксплуатацыю першая чарга ААТ "Віцебская бройлерная птушкафабрыка".

1 лютага	– 105 гадоў таму	(1906) пачала выходзіць штодзённая грамадска-палітычная, навуковая і літаратурная газета "Витебская жизнь" памяркоўна-ліберальнага накірунку. Выдаваў яе прысяжны паверааны Ф.Ю. Држэвінскі, рэдагаваў – урач Р.Я. Брук. Выходзіла з 1 па 28 лютага.
1 лютага	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Кутрухін Канстанцін Пракопавіч (1916–1944), Герой Савецкага Саюза, удзельнік вызвалення Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну.
1 лютага	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Лукашоў Сяргей Апанасавіч, гісторык, ураджэнец Дубровенскага раёна.
1 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) ўведзены ў строй Пастаўскі кансервавы завод.
3 лютага	– 40 гадоў таму	(1971) лакаматыўнае дэпо імя К.С. Заслонава станцыі Орша ўзнагароджана ордэнам Кастрычніцкай рэвалюцыі.
4 лютага	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Бялкоўскі Уладзімір Іванавіч (1931–2003), беларускі вучоны ў галіне выкарыстання тарфяной глебы, ураджэнец Сенненскага р-на.
6 лютага	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Падзява Тамаш (1906–1975), вядомы рэлігійны дзеяч, педагог, гуманіст, ураджэнец Браслаўскага раёна.
8 лютага	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Барадулін Феадосій Раманавіч (1896–1956), гісторык медыцыны, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
8 лютага	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Кунцэвіч Канстанцін Мікалаевіч, беларускі філосаф, ураджэнец Талачынскага р-на.
8 лютага	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Малец Янусь (сапр. Іван Вільгельмавіч), пісьменнік, ураджэнец Пастаўскага раёна.
9 лютага	– 40 гадоў таму	(1971) нарадзілася Стагурская Зінаіда Уладзіміраўна (1971–2009), спартсменка (веласіпедны спорт, шашэйныя гонкі), чэмпіёнка свету, ураджэнка Віцебскага раёна.
10 лютага	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Антоненка Аляксей Касьянавіч (1911–1941), Герой Савецка-га Саюза, ураджэнец Віцебскага р-на.
10 лютага	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Пустэльнікаў Сямён Сільвестравіч (1921–1945), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Аршанскага раёна.
14 лютага	– 55 гадоў таму	(1956) створана Віцебская абласная дзяржаўная сельскагаспадарчая станцыя ў в. Тулава.
14 лютага	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Волкаў Васілій Міхайлавіч, беларускі матэматык, ураджэнец Бешанковіцкага р-на.
15 лютага	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Занько Фёдар Пятровіч, поўны кавалер ордэна Славы, ураджэнец Лепельскага раёна.
15 лютага	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Салтанаў Уладзімір Усеваладавіч, беларускі вучоны ў галіне фізіялогіі, ураджэнец г. Оршы.
15 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) ўведзены ў строй Глыбоцкі кансервавы завод.
17 лютага	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Малочка Анатоль Дзянісавіч (1916–1986), вучоны-гісторык, заслужаны работнік культуры, ураджэнец Шумілінскага раёна.
18 лютага	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Сцяпук Леанід Мікалаевіч, беларускі вучоны ў галіне механізацыі сельскай гаспадаркі, ураджэнец Лепельскага р-на.
19 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Гудына Уладзімір Паўлавіч, заслужаны трэнер Беларусі, дырэктар Аршанскай СДЮШАР.
20 лютага	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзілася Партнова Зінаіда Мартынаўна (1926–1944), удзельніца Обальскага падполля, Герой Савецкага Саюза.
20 лютага	– 30 гадоў таму	(1981) адкрылася Полацкая карцінная галерэя – філіял Полацкага дзяржаўнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка.
21 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзілася Шафранава Тамара Аляксандраўна, дырыжор і педагог, заслужаная артыстка БССР, ураджэнка г. Віцебска.
22 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзілася Баравік Марыя Якаўлеўна, паэтэса, ураджэнка

Глыбоцкага раёна.

22 лютага	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Казанцаў Віктар Германавіч, ваенны і дзяржаўны дзеяч Расіі, ураджэнец Талачынскага р-на.
23 лютага	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Піятуховіч Міхаіл Мікалаевіч (1891–1938), крытык і літаратуразнавец, ураджэнец Сеннен-скага раёна.
24 лютага	– 45 гадоў таму	(1966) ў Віцебску створана экскурсійнае бюро Савета па турызме.
25 лютага	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Каруза Павел Іосіфавіч (1906–1988), фалькларыст, музыказнавец, дырыжор, кампазітар, ураджэнец Глыбоцкага раёна.
26 лютага	– 35 гадоў таму	(1976) адкрыўся для наведвальнікаў Пастаўскі раённы краязнаўчы музей.
29 лютага	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Данукалаў Аляксей Фёдаравіч (1916–1944) адзін з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Віцебскай вобласці, Герой Савецкага Саюза.

САКАВІК

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску выдаваўся часопіс "Искусство". Апошні нумар выйшаў у 1922 годзе.

20 гадоў таму (1991) ў Чашніках адкрылася экспазіцыя гістарычнага музея.

2 сакавіка	– 20 гадоў таму	(1991) выйшаў першы нумар газеты "Віцьбічы".
9 сакавіка	– 195 гадоў таму	(1816) нарадзіўся Пагоскі Аляксандр Фаміч (1816–1874), педагог, пісьменнік, выдавец, ураджэнец Віцебскай губерніі.
11 сакавіка	– 85 гадоў таму	(1926) памёр вядомы доктар Станіслаў Нарбут. Пахаваны на Замкавай гары ў Браславе.
13 сакавіка	– 355 гадоў таму	(1656) згодна з граматай маскоўскага патрыярха Нікана ігумен Маркава манастыра ў Віцебску Каліст (Дарафеевіч-Рытарайскі) прызначаны намеснікам Полацкай епархіі. З 1657 г. Каліст стаў епіскапам Полацкім і Віцебскім.
13 сакавіка	– 105 гадоў таму	(1906) адбылася забастоўка пратэсту навучэнак Аршанскай жаночай гімназіі супраць пакарання смерцю лейтэнанта П.П. Шмідта.
13 сакавіка	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Мацвееў Уладзімір Аркадзевіч, беларускі вучоны ў галіне інфекцыйных хвароб і педыятрыі, ураджэнец г. Віцебска.
14 сакавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Дубашынскі Павел Піліпавіч (1931–2000), акцёр, народны артыст Беларусі, ураджэнец Шаркаўшчынскага раёна.
18 сакавіка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Рудак Эдуард Аркадзьевіч, беларускі фізік, ураджэнец г. Віцебска.
18 сакавіка	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Падліпскі Аркадзь Міхайлавіч, краязнавец, ураджэнец г. Віцебска.
20 сакавіка	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Касперскі Вячаслаў Адамавіч (1911–1991), краязнавец. Жыў і працаваў у г. Оршы.
23 сакавіка	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Лейтман Леў Маркавіч (сапр. Мееравіч ; 1896–1974), графік, педагог Віцебскага мастацкага вучылішча (1931–1941 гг.).
23 сакавіка	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзілася Сенчанка Святлана Калістратаўна, мастачка, ураджэнка Полацка.
24 сакавіка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Гарбачоў Міхаіл Васільевіч (1921–1981), перакладчык, заслужаны дзеяч культуры Беларусі, ураджэнец Сенненскага раёна.
25 сакавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Буракоў Віктар Сямёнавіч, вучоны-фізік, акадэмік НАН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі Беларусі, ураджэнец Ушацкага раёна.

26 сакавіка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Рабцаў Аляксандр Уладзіміравіч, самадзейны разьбяр па дрэве, ураджэнец Дубровенскага раёна.
27 сакавіка	– 160 гадоў таму	(1851) нарадзіўся Сапуноў Аляксей Парфёнавіч (1851–1924), гісторык, краязнавец, археограф, аўтар "Витебской старины" і іншых прац пра Віцебшчыну.
27 сакавіка	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Душэўскі Клаўдзій Сцяпанавіч (Дуж-Душэўскі 1891–1959), палітык, асветнік, дойлід, ураджэнец г. Глыбокае.
27 сакавіка	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Шаўроў Іван Ягоравіч (1916–1992), савецкі военачальнік, ураджэнец Віцебскага р-на.
27 сакавіка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Пашкевіч Сцяпан Афанасьевіч (1921–2004), Герой Савецкага Саюза, Ганаровы грамадзянін і ўраджэнец г. Полацка.
28 сакавіка	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Гумен Фелікс Фёдаравіч, мастак-жывапісец, адзін з пачынальнікаў Віцебскай школы акварэлі.
29 сакавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Дзмітрыеў Вікенцій Дзмітрыевіч, трэнер па спартыўнай гімнастыцы. З 1966 г. – старэйшы трэнер спецшколы алімпійскага рэзерву ў Віцебску, Ганаровы грамадзянін г. Віцебска.

КРАСАКАВІК

180 гадоў таму (1831) каля Докшыц адбыліся баі паўстанцаў С. Радзішэўскага з царскімі войскамі.

80 гадоў таму (1931) ў Віцебску заснаваны тэатр рабочай моладзі (дзейнічаў да 1934 г.).

1 красавіка	– 140 гадоў таму	(1871) ў Віцебску пачала працаваць першая мастацка-археалагічная выстава, на якой экспанаваліся жывапісныя і графічныя творы, фотаздымкі беларускіх гарадоў, этнаграфічныя прадметы, археалагічныя знаходкі з прыватных збораў. Выстава працавала 1–6 красавіка.
1 красавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзілася Дзенісенка Тамара Ягораўна, даярка саўгаса "Арловічы" Дубровенскага раёна, Герой Сацыя-лістычнай Працы.
1 красавіка	– 65 гадоў таму	(1946) адкрыўся туберкулёзны санаторый "Браслаў" (зараз рэспубліканскі падлеткавы туберкулёзны санаторый "Браслаў").
2 красавіка	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзіўся Кавалёў Андрэй Робертавіч, беларускі спартсмен (хакей з шайбай), ураджэнец г. Віцебска.
4 красавіка	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Дуброўскі Фёдар Фаміч (1901–1970), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Ушацкага раёна.
5 красавіка	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Ізюмаў Мікалай Міхайлавіч, генерал-лейтэнант, доктар тэхнічных навук, прафесар, ураджэнец г. Віцебска.
5 красавіка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Эрын Барыс Уладзіміравіч (1921–2008), беларускі рэжысёр. У 1991–1992 гг. мастацкі кіраўнік тэтра імя Я. Коласа.
5 красавіка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Карніловіч Эдуард Аляксандравіч, гісторык, кандыдат гістарычных навук, ураджэнец Талачынскага раёна.
5 красавіка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзілася Шушкевіч Ганна Паўлаўна, жывёлавод, Герой Сацыялістычнай Працы, ураджэнка Верхнядзвінскага раёна.
6 красавіка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Саўчанка Аркадзій Маркавіч, беларускі спявак (барытон), ураджэнец г. Віцебска.
8 красавіка	– 55 гадоў таму	(1956) выйшаў першы нумар газеты "Ударнік" калгаса "Чырвоная Полаччына" Ушацкага раёна – адной з першых у БССР сельскіх шматтыражных газет.
8 красавіка	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Шынкевіч Аляксандр Мікалаевіч, краязнавец, ураджэнец г. Оршы.
10 красавіка	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Мацюшкоў Уладзімір Ягоравіч, беларускі вучоны ў галіне лазернай тэхнікі і мікраэлектронікі, дзяржаўны дзеяч, ураджэнец г. Віцебска.

12 красавіка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Дзямідаў Васіль Аляксандравіч, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Віцебска.
15 красавіка	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзілася Барсток Марына (сапр. Марыя Мікітаўна ; 1916–1994), крытык, паэтэса, ураджэнка Верхня-дзвінскага раёна.
15 красавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Захараў Уладзімір Мікалаевіч, вучоны ў галіне тэрапіі, ураджэнец Бешанковіцкага раёна.
15 красавіка	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Куранцоў Віктар Рыгоравіч, беларускі спартсмен (цяжкая атлетыка), шасцікратны чэмпіён свету, ураджэнец Сенненскага р-на.
16 красавіка	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Дворжац Макс Аляксандравіч (1891–1942), вучоны ў галіне афтальмалогіі, ураджэнец Віцебскай губерніі.
16 красавіка	– 80 гадоў таму	(1931) выйшаў першы нумар газеты "Сцяг Ільіча" Талачынскага раёна. З сакавіка 2001 г. – "Наша Талачыншчына".
16 красавіка	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзілася Місюля Наталля Уладзіміраўна, спартсменка (лёгкая атлетыка), чэмпіёнка Еўропы, ураджэнка Віцебскага раёна.
17 красавіка	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзілася Дацэнка Марына Леанідаўна, урач-інфекцыяніст, ураджэнка г. Браслава.
18 красавіка	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Гмырак Лявон (сапр. Бабровіч Мечыслаў ; 1891–1915), беларускі публіцыст, крытык, ураджэнец Докшыцкага раёна.
19 красавіка	– 130 гадоў таму	(1881) нарадзіўся Волкаў Валянцін Віктаравіч (1881–1964), беларускі жывапісец, педагог, выкладчык Віцебскага мастацкага тэхнікума (1953–1964 гг.).
20 красавіка	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Кузьміцкі Баляслаў Браніслававіч, беларускі вучоны ў галіне фармакалогіі, ураджэнец Докшыцкага р-на.
20 красавіка	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Шчарбакоў Васілій Васільевіч, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Полацкага р-на.
20 красавіка	– 25 гадоў таму	(1986) адбыўся першы спектакль, які паказала лялечная трупа тэатра імя Я. Коласа. Зараз Беларускі тэатр "Лялька".
23 красавіка	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Багушэвіч Юрый Барысавіч, жывапісец, ураджэнец г. Глыбокае.
25 красавіка	– 20 гадоў таму	(1991) ў Оршы падчас забастоўкі працоўныя горада блакіравалі чыгунку і затрымалі 17 цягнікоў.
27 красавіка	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Велічэнка Уладзімір Міхеевіч (1916–2000), беларускі вучоны ў галіне хірургіі, ураджэнец г. Віцебска.
30 красавіка	– 130 гадоў таму	(1881) нарадзіўся Журба Янка (сапр. Івашын Іван Якаўлевіч 1881–1964), паэт, ураджэнец г. Чашнікі.
30 красавіка	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Смарчкоў Мікіта Іванавіч (1916–2002), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Дубровенскага р-на.
30 красавіка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Ерашоў Анатоль Іванавіч, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай вірусалогіі, мікрабіялогіі і радыябіялогіі, ураджэнец г. Гарадка.

МАЙ

215 гадоў таму (1796) ў Віцебску з мая па кастрычнік жыў М.М. Мураўёў, адзін з арганізатараў Паўночнага таварыства дзекабрыстаў.

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску выйшаў першы нумар газеты "Вестник Витебского губернского отдела народного образования". Газета выдавалася ў 1921–1923 гг.

70 гадоў таму (1941) выйшаў першы нумар міёрскай раённай газеты "Бальшавіцкая трыбуна". З 1 студзеня 2002 г. – "Міёрскія навіны".

55 гадоў таму (1956) ў Віцебску адкрыта ПТВ-19 бытавога абслугоўвання.

30 гадоў таму (1981) на Віцебскім тэлезаводзе выпусцілі 100-тысячны каляровы тэлевізар "Віцязь-733".

1 мая – 105 гадоў таму	(1906) ў Талачыне адбылася першамайская палітычная забастоўка.
2 мая – 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Кулакоў Фёдар Сяргеевіч, аршанскі краязнавец.
3 мая – 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Прывада Сяргей Пятровіч, мастак-графік, ураджэнец Полацкага раёна.
4 мая – 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Ласкуноў Мікалай Аляксеевіч (1911–1945), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Шумілінскага р-на.
4 мая – 25 гадоў таму	(1986) ў Віцебску адкрыўся Беларускі тэатральны фестываль – першы агляд драматычных калектываў. Фестываль праходзіў 4–13 мая.
5 мая – 55 гадоў таму	(1956) ў в. Крулеўшчына Докшыцкага раёна ўведзена ў строй торфапрадпрыемства "Рамжына". 30.01.1967 г. перайменавана ў "Віцебскае".
6 мая – 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Сімураў Аляксандр Трафімавіч (1921–2007), беларускі журналіст, пісьменнік, ураджэнец Гарадоцкага р-на.
6 мая – 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Лях Юрый Рыгоравіч, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарыі, ураджэнец Докшыцкага р-на.
7 мая – 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Піманаў Сяргей Іванавіч, беларускі вучоны ў галіне тэрапіі, прафесар, ураджэнец г. Віцебска.
8 мая – 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Мурзёнак Пётр Пятровіч, беларускі вучоны ў галіне фізіялогіі, ураджэнец Пастаўскага раёна.
9 мая – 45 гадоў таму	(1966) ў Оршы адкрыты Курган Бессмяротнасці ў Мемарыяльным парку герояў.
10 мая – 130 гадоў таму	(1881) нарадзіўся Гаранскі Канстанцін Піліпавіч (1881–1990), палкоўнік, удзельнік руска-японскай і Першай сусветнай войнаў, ураджэнец г. Полацка.
10 мая – 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Рагозны Зіновій Захаравіч (1901–1990), генерал-маёр, ураджэнец г. Оршы.
10 мая – 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Кавалёў Анатолій Фёдаравіч, мастацтвазнавец, жывапісец, дызайнер, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
12 мая – 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Каваленка Якаў Раманавіч (1906–1986), ветэрынарны мікрабіёлаг, ураджэнец Лёзненскага раёна.
12 мая – 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Бровікаў Уладзімір Ігнатавіч (1931–1992), савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, журналіст, дыпламат. З 1965 па 1972 гг. на журналісцкай і партыйнай рабоце ў Віцебскай вобласці.
13 мая – 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Тамашэвіч Мікалай Мікалаевіч (1921–1983), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Лепельскага раёна.
15 мая – 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Куксёнак Павел Антонавіч (1891–1941), адзін з арганізатараў камуністычнага падполля ў Віцебскай вобласці, ураджэнец Расонскага раёна.
15 мая – 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Макіёнак Данат Адамавіч (1891–1941), Георгіеўскі кавалер, адзін з першых расійскіх лётчыкаў-асаў, ураджэнец Верхнядзвінскага р-на.
15 мая – 110 гадоў таму	(1901) ў Віцебску пачалася забастоўка рабочых тытунёвай фабрыкі, у якой удзельнічалі 45 з 73 рабочых.
15 мая – 65 гадоў таму	(1946) заснаваны Лепельскі ваенны санаторый.
17 мая – 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Мігун Мікалай Пятровіч, беларускі фізік, ураджэнец г. Докшыцы.
23 мая – 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Шчасны Валерый Ігнатавіч, графік, мастак-афарміцель, ураджэнец г. Верхнядзвінска.

25 мая – 70 гадоў таму (1941) нарадзілася Бялявіна Валянціна Мікалаеўна, гісторык, ураджэнка Лёзненскага раёна.

25 мая – 25 гадоў таму (1986) нарадзіўся Тымчанка Юрый Уладзіміравіч, беларускі спартсмен (падводнае плаванне), ураджэнец г. Наваполацка.

28 мая – 25 гадоў таму (1986) заснавана Талачынская лячэбніца для абслугоўвання падсобных гаспадарак арганізацый і асабістай жывёлы грамадзян.

29 мая – 35 гадоў таму (1976) нарадзіўся Ляховіч Сяргей Пятровіч, беларускі спартсмен (бокс), ураджэнец г. Віцебска.

ЧЭРВЕНЬ

105 гадоў таму (1906) ў Віцебску адкрыта прыватная жаночая гімназія А. Варварынай.

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты першы на Беларусі супрацьтуберкулёзны дыспансер.

50 гадоў таму (1961) ў Оршы адкрыты Летні тэатр у гарадскім парку культуры і адпачынку.

1 чэрвеня – 135 гадоў таму (1876) ў Віцебску створана добраахвотная пажарная дружына.

1 чэрвеня – 90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты прамыслова-эканамічны тэхнікум. У 1927 г. перайменаваны ў кааператыўны тэхнікум.

1 чэрвеня – 90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты Дом санітарнай адукацыі імя Сямашкі.

1 чэрвеня – 50 гадоў таму (1961) нарадзілася Прышчэпа Іна Міхайлаўна, беларускі вучоны ў галіне фізіялогіі і валеалогіі, ураджэнка г. Віцебска.

1 чэрвеня – 45 гадоў таму (1966) Аршанскі льнокамбінат узнагароджаны ордэнам Леніна.

2 чэрвеня – 55 гадоў таму (1956) нарадзіўся Вараб'ёў Віктар Анатольевіч, беларускі вучоны-эканаміст, ураджэнец г. Чашнікі.

3 чэрвеня – 225 гадоў таму (1786) нарадзіўся Тызенгаўз Канстанцін (1786–1853), прырода-знавец, асветнік, стваральнік арніталагічнага музея ў г. Паставы.

6 чэрвеня – 85 гадоў таму (1926) нарадзіўся Радкевіч Усевалад Анатольевіч (1926–1999), беларускі вучоны ў галіне энтамалогіі і экалогіі, ураджэнец г. Віцебска.

7 чэрвеня – 200 гадоў таму (1811) нарадзіўся Саленік Карп Трафімавіч (1811–1851), акцёр, адзін з заснавальнікаў украінскага рэалістычнага тэатра, ураджэнец г. Лепеля.

7 чэрвеня – 100 гадоў таму (1911) нарадзіўся Сурганаў Фёдар Анісімавіч (1911–1976), дзяржаўны і партыйны дзеяч БССР, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў падполля і партызанскага руху на Беларусі ў Вялікую Айчынную вайну, ураджэнец Віцебскага раёна.

7 чэрвеня – 70 гадоў таму (1941) нарадзіўся Шалак Міхаіл Уладзіміравіч, беларускі вучоны ў галіне жывёлагадоўлі, ураджэнец Лепельскага р-на.

8 чэрвеня – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Камельчык Міхаіл Сцяпанавіч, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Талачынскага раёна.

10 чэрвеня – 80 гадоў таму (1931) нарадзіўся Гаціх Міхаіл Аляксандравіч, беларускі вучоны ў галіне інфармацыйных тэхналогій, аналізу, кантролю і кіравання прыродаахоўнай дзейнасцю, ураджэнец Полацкага раёна.

10 чэрвеня – 70 гадоў таму (1941) нарадзіўся Макатун Віктар Несцеравіч, беларускі фізікахімік, ураджэнец Глыбоцкага р-на.

10 чэрвеня – 50 гадоў таму (1961) нарадзіўся Голубеў Ігар Уладзіміравіч, беларускі скульптар, ураджэнец г. Віцебска.

11 чэрвеня – 55 гадоў таму (1956) ў Полацку адкрыта швейная фабрыка. Зараз ААТ "Мона".

11 чэрвеня – 45 гадоў таму (1966) нарадзілася Данчанка Алена Алегаўна, беларускі вучоны ў галіне біяхіміі, доктар медыцынскіх навук, ураджэнка г. Віцебска.

12 чэрвеня – 60 гадоў таму (1951) нарадзіўся Пятроў Аляксандр Мікалаевіч, мастак, ураджэнец Верхнядзвінскага раёна.

13 чэрвеня	– 125 гадоў таму	(1886) нарадзіўся Волін Барыс Міхайлавіч (сапр. Фрадкін Іосіф Якаўлевіч ; 1886–1957), партыйны і дзяржаўны дзеяч РСФСР і УССР, публіцыст, гісторык, ураджэнец г. Глыбокае.
15 чэрвеня	– 190 гадоў таму	(1821) нарадзіўся Зарэмба Мікалай Іванавіч (1821–1879), тэарэтык і выкладчык музыкі, ураджэнец Віцебскай губерніі.
16 чэрвеня	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Хрусталёў Уладзімір Якаўлевіч (1896–1954), беларускі жывапісец, педагог, выкладчык Віцебскага мастацкага вучылішча.
16 чэрвеня	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Шабека Уладзімір Іванавіч, вучоны ў галіне паталагічнай фізіялогіі, ураджэнец г. Віцебска.
17 чэрвеня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Яроменка Мікалай Мікалаевіч (1926–2000), беларускі акцёр. Працаваў у тэатры імя Я. Коласа.
18 чэрвеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзілася Цябут Тамара Дзмітрыеўна, доктар медыцынскіх навук, ураджэнка г. Полацка.
19 чэрвеня	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Асташэнка Фёдар Афанасьевіч (1896–1976), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Віцебскага р-на.
19 чэрвеня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Сычэнка Пётр Фёдаравіч (1911–1969), удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Талачынскага раёна.
22 чэрвеня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Шамагонаў Святаслаў Андрэевіч (1926–2004), грамадскі і культурны дзеяч Рэспублікі Башкартастан, ураджэнец г. Дуброўна.
26 чэрвеня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Куляшоў Уладзімір Аляксеевіч (1941–1999), народны артыст Беларусі, акцёр Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Коласа.
29 чэрвеня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Чарняхоўскі Іван Данілавіч, савецкі военачальнік, удзельнік баёў на тэрыторыі Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну.
29 чэрвеня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Шмея Іван Сцяпанавіч, поўны кавалер ордэна Славы, ураджэнец г. Віцебска.

ЛІПЕНЬ

40 гадоў таму (1971) адкрыты Віцебскі дзяржаўны каледж культуры і мастацтваў.

15 гадоў таму (1996) ў Віцебску ўстаноўлены помнік паэтэсе Еўдакіі Лось.

10 гадоў таму (2001) гасцямі X Міжнароднага фестывалю мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску" былі прэзідэнты: Беларусі – А.Р. Лукашэнка, Расіі – У.У. Пуцін, Украіны – Л.Д. Кучма.

1 ліпеня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Дадышка Аляксандр Іванавіч (1911–1944), Герой Савецкага Саюза, удзельнік вызвалення Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну.
1 ліпеня	– 30 гадоў таму	(1981) выйшаў першы нумар шматтыражнай газеты "Рабочее слово" Віцебскага тэлезавода.
5 ліпеня	– 70 гадоў таму	(1941) пачалася абарона Віцебска войскамі Чырвонай Арміі і народнымі апалчэнцамі. Абарона праводзілася 5–7 ліпеня.
7 ліпеня	– 100 гадоў таму	(1911) ў Віцебску ўпершыню адбыўся палёт аэраплана, пілотам якога быў лётчык А. Васільеў.
7 ліпеня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Свірыдзёнак Анатоль Іванавіч, вучоны ў галіне матэрыялазнаўства, ураджэнец г. Оршы.
8 ліпеня	– 20 гадоў таму	(1991) ў Докшыцкім раёне адкрыты санаторый "Баравое".
11 ліпеня	– 130 гадоў таму	(1881) нарадзіўся Грыдзюшка Іосіф Лявонавіч (1881–1937), дзяржаўны дзеяч БССР, ураджэнец Шаркаўшчын-скага раёна.

13 ліпеня	– 55 гадоў таму	(1956) адбыўся І з'езд калгаснікаў Полацкага раёна.
14 ліпеня	– 195 гадоў таму	(1816) нарадзіўся Марцінкевіч Геранім Францавіч (1816–1864), беларускі і польскі пісьменнік, ураджэнец Віцебскага раёна.
14 ліпеня	– 70 гадоў таму	(1941) пад Оршай у Вялікую Айчынную вайну быў зроблены першы залп савецкіх рэактыўных установак "Кацюша".
16 ліпеня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Суконка Алег Рыгоравіч, вучоны ў галіне анкалогіі і ўралогіі, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
17 ліпеня	– 35 гадоў таму	(1976) нарадзілася Лебедзева Галіна Міхайлаўна, беларуская спартсменка (скачкі на батуце), ураджэнка г. Віцебска.
22 ліпеня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзілася Бялінская Марыя Сяргееўна (1906–1990), народная артыстка Беларусі, актрыса тэатра імя Я. Коласа.
22 ліпеня	– 95 гадоў таму	(1916) створана Віцебскае гісторыка-археалагічнае таварыства.
25 ліпеня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Александронак Анатолій Іванавіч, беларускі спартсмен (стральба кулявая), ураджэнец г. Віцебска.
25 ліпеня	– 70 гадоў таму	(1941) пачаў баявыя дзеянні партызанскі атрад пад камандаваннем М.П. Шмырова і Р.В. Шкрэды ў Суражскім раёне (зараз Віцебскі раён).
26 ліпеня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Сядзінін Анатоль Аляксандравіч, трэнер (веласіпедны спорт), ураджэнец г. Оршы.
27 ліпеня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзілася Мацкевіч Юзэфа Фларыянаўна, беларускі мовазнаўца, ураджэнка Чашніцкага р-на.
27 ліпеня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Касцюкевіч Пётр Пятровіч, мастак, літаратар, ураджэнец Шаркаўшчынскага раёна.
28 ліпеня	– 125 гадоў таму	(1886) нарадзіўся Мяніцкі Рычард Вікенцьевіч (1886–1956), гісторык-архівіст, крыніцазнавец, ураджэнец Лепельскага павета.

ЖНІВЕНЬ

145 гадоў таму (1866) адкрыты рух паяздоў на ўчастку Віцебск–Полацк–Дынабург.

70 гадоў таму (1941) заснавана Асінторфскае камсамольскае падполле.

60 гадоў таму (1951) быў адкрыты Лепельскі дзіцячы санаторый.

1 жніўня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Грышчанка Пётр Лук'янавіч, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Віцебскага р-на.
1 жніўня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Гіргель Мікалай Сяргеевіч, мастак, ураджэнец Міёрскага раёна.
1 жніўня	– 60 гадоў таму	(1951) ў Оршы пачала работу дзіцячая бібліятэка № 2 імя Н.К. Крупскай.
2 жніўня	– 125 гадоў таму	(1886) нарадзіўся Александровіч Іван Іванавіч (1886–1915), расійскі ваенны лётчык, Георгіеўскі кавалер, ураджэнец Віцебскай губерніі.
5 жніўня	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Кімстач Яўген Іванавіч, Герой Сацыялістычнай Працы, старшыня калгаса імя М. Сільніцкага Полацкага раёна.
5 жніўня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Сянько Уладзімір Лявонавіч, дзяржаўны дзеяч Беларусі, дыпламат, ураджэнец Чашніцкага раёна.
7 жніўня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Партной Восер Хацкелевіч, беларускі савецкі дзеяч самадзейнага мастацтва, балетмайстар, ураджэнец г. Віцебска.
8 жніўня	– 135 гадоў таму	(1876) нарадзіўся Асяндоўскі Антон Мартынавіч (1876–1945), пісьменнік, журналіст, вучоны, ураджэнец г. Віцебска.
9 жніўня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзілася Скварцова Тамара Уладзіміраўна, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь, актрыса тэатра імя Я. Коласа.
10 жніўня	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Юхнавец Арсеній Гаўрылавіч (1916–1944), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Док-шыцкага р-на.

12 жніўня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Краснік Іван Міхайлавіч (1906–1957), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Чашніц-кага раёна.
13 жніўня	– 35 гадоў таму	(1976) нарадзілася Галавінава Ірына Уладзіміраўна, беларуская спартсменка (хакей на траве), ураджэнка г. Оршы.
15 жніўня	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Шаўроў Сямён Сцяпанавіч, майстар разьбы па дрэве, ураджэнец г. Оршы.
18 жніўня	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Леановіч Іосіф Лявонцьевіч (1896–1975), генерал-маёр, ураджэнец Ушацкага р-на.
18 жніўня	– 80 гадоў таму	(1931) заснавана газета "Сцяг Перамогі" Лёзненскага раённага выканаўчага камітэта і раённага Савета дэпутатаў.
19 жніўня	– 180 гадоў таму	(1831) нарадзіўся Чаховіч Зыгмунд Бернардавіч (сапр. Чаховіч-Ляхавіцкі ; 1831–1907), адзін з кіраўнікоў паўстання 1863–1864 гг. на Беларусі і ў Літве, ураджэнец Пастаўскага раёна.
21 жніўня	– 10 гадоў таму	(2001) памёр Маслюк Валерый Васільевіч (1953–2001), рэжысёр, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, ураджэнец Полацкага раёна.
22 жніўня	– 150 гадоў таму	(1861) нарадзіўся Буйніцкі Ігнат Цярэнцьевіч (1861–1917), беларускі акцёр, рэжысёр, тэатральны дзеяч, ураджэнец Глыбоцкага раёна.
22 жніўня	– 120 гадоў таму	(1891) заснавана віцебская абшчына сёстраў міласэрнасці Таварыства Чырвонага Крыжа.
22 жніўня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Шляхтуноў Уладзімір Іосіфавіч, беларускі вучоны ў галіне жывёлагадоўлі, ураджэнец Шумілінскага р-на.
22 жніўня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Маруковіч Яўген Ігнатавіч, беларускі вучоны ў галіне тэхналогіі металаў, ураджэнец Аршанскага раёна.
24 жніўня	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Сапрыкін Уладзімір Аляксеевіч (1916–1990), удзельнік баёў на тэрыторыі Дубровенскага раёна ў Вялікую Айчынную вайну, Герой Савецкага Саюза.
24 жніўня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзілася Маркавец-Бартлава Валянціна Пятроўна, беларуская мастачка дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, ураджэнка Докшыцкага раёна.
25 жніўня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Праскураў Васілій Фёдаравіч (1926–1987), беларускі пісьменнік, публіцыст, ураджэнец Дубровенскага р-на.
25 жніўня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Салтук Алег Уладзіміравіч, паэт, ураджэнец Шумілінскага раёна.
25 жніўня	– 40 гадоў таму	(1971) нарадзіўся Івашка Пётр Анатольевіч, беларускі спартсмен (біятлон), ураджэнец г. Сянно.
26 жніўня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Рэшатаў Павел Дзмітрыевіч (1911–1944), Герой Савецкага Саюза, удзельнік баёў на тэрыторыі Бешанковіцкага раёна ў гады Вялікай Айчыннай вайны.
27 жніўня	– 200 гадоў таму	(1811) нарадзіўся Заблоцкі-Лада (Лада-Заблоцкі) Тадэвуш Гілярыевіч (1811–1847), паэт, перакладчык, ураджэнец Сенненскага павета.
27 жніўня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Палачанін Фёдар Антонавіч, пісьменнік, акцёр Докшыцкага народнага тэатра, галоўны спецыяліст аддзела адукацыі Докшыцкага райвыканкама, ураджэнец Докшыцкага раёна.
28 жніўня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Бураўкін Генадзь Мікалаевіч, беларускі паэт, ураджэнец Расонскага раёна.
31 жніўня	– 50 гадоў таму	(1961) ў Віцебску адкрыта СШ № 4.

ВЕРАСЕНЬ

105 гадоў таму (1906) Віцебск наведаў рэжысёр У.Э. Меерхольд.

90 гадоў таму (1921) адбыўся IX Віцебскі губернскі з'езд Саветаў.

75 гадоў таму (1936) Віцебск наведаў нарком абароны СССР К.Я. Варашылаў.

60 гадоў таму (1951) пабудавана электрастанцыя ў г. Талачыне.

1 верасня	– 90 гадоў таму	(1921) ў Віцебску адкрылася выстава Ю. Пэна, прысвечаная 25-годдзю творчай дзейнасці.
1 верасня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Сауліч Уладзімір Уладзіміравіч, драматург, публіцыст, ураджэнец Глыбоцкага раёна.
4 верасня	– 235 гадоў таму	(1776) заснавана Полацкая губернія. Праіснавала да 1796 г.
4 верасня	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзіўся Дубкоў Міхаіл Вячаслававіч, беларускі спартсмен (інваспорт, лёгкая атлетыка), ураджэнец г. Віцебска.
5 верасня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Мандрык Іван Уладзіміравіч, дырэктар філіяла Міжнароднага інстытута працоўных і сацыяльных адносін у Віцебску, ураджэнец Сенненскага р-на.
7 верасня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Дудо Пятро (сапр. Пётр Дзмітрыевіч ; 1911–1958), журналіст, пісьменнік, ураджэнец Лепельскага раёна.
7 верасня	– 80 гадоў таму	(1931) створана Віцебскае панчошна-трыкатажнае прадпрыемства "КІМ".
9 верасня	– 65 гадоў таму	(1946) ўтвораны Коханаўскі раён з цэнтрам у г.п. Коханава. Раён уключаў 11 сельсаветаў. Быў скасаваны 17 снежня 1956 г. Тэрыторыя раёна ўвайшла ў склад Аршанскага і Талачынскага раёнаў.
12 верасня	– 165 гадоў таму	(1846) нарадзіўся Кайгародаў Дзмітрый Нічыпаравіч (1846–1924), біёлаг, фенолаг, арнітолаг, ураджэнец г. Полацка.
13 верасня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Салаўёў Аляксандр Аляксандравіч, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, мастак тэатра імя Я. Коласа.
13 верасня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Мігун Васілій Фёдаравіч, генерал-палкоўнік, ураджэ-нец Расонскага р-на.
14 верасня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Лазоўскі Анатоль Аляксандравіч, доктар ветэрынарных навук, прафесар, ураджэнец Віцебскага раёна.
15 верасня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Нікіфараў Аляксей Нічыпаравіч, вучоны ў галіне хірургіі, ураджэнец Віцебскага р-на.
16 верасня	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Лысенка Пётр Фёдаравіч, беларускі археолаг, ураджэнец Полацкага р-на.
16 верасня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Законнікаў Сяргей Іванавіч, беларускі паэт, публіцыст, перакладчык, ураджэнец Бешанко-віцкага раёна.
16 верасня	– 55 гадоў таму	(1956) выйшаў у свет 10-тысячны нумар газеты "Віцебскі рабочы".
17 верасня	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзілася Мацісава Лізавета Парфёнаўна (1916–1990), заслужаная артыстка Беларусі, актрыса тэатра імя Я. Коласа (1951–1969 гг.).
19 верасня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Батальёнак Ягор Ягоравіч, беларускі мастак, жывапісец, графік, ураджэнец Чашніцкага раёна.
20 верасня	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзіўся Сумнікаў Ігар Канстанцінавіч, спартсмен (веласіпедны спорт, шашэйныя гонкі), чэмпіён свету, ураджэнец г. Оршы.
21 верасня	– 230 гадоў таму	(1781) зацверджаны герб Дрысы (Верхнядзвінска).
21 верасня	– 230 гадоў таму	(1781) зацверджаны новы герб г. Віцебска.
21 верасня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Бельскі Міхаіл Лявонцьевіч, беларускі мастак, графік, ураджэнец г. Сянно.
21 верасня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Асіноўскі Святаслаў Маркавіч, гісторык, член Саюза журналістаў Беларусі, ураджэнец Аршанскага раёна.
21 верасня	– 40 гадоў таму	(1971) ўведзены ў дзеянне 4-ы энергаблок Лукомльскай ДРЭС.
24 верасня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Альтшулер Сямён Аляксандравіч (1911–1983), фізік, ураджэнец г. Віцебска.

25 верасня	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзілася Чуміна Таццяна Юр'еўна, беларуская спартсменка (скачкі на батуце), ураджэнка г. Віцебска.
26 верасня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Ерашоў Іван Міхайлавіч (1911–1948), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец г. Лепеля.

КАСТРЫЧНІК

105 гадоў таму (1906) ў Віцебску адбылася І канферэнцыя абласнога саюза РСДРП Літвы і Беларусі.

90 гадоў таму (1921) ў Віцебску адкрыты педагагічны тэхнікум. З 1937 г. – педагагічнае вучылішча, якое існавала да Вялікай Айчыннай вайны.

80 гадоў таму (1931) адкрыта Полацкае медыцынскае вучылішча.

40 гадоў таму (1971) адкрыта Віцебскае культурна-асветнае вучылішча (зараз вучылішча мастацтваў).

1 кастрычніка	– 145 гадоў таму	(1866) адкрыты рух цягнікоў праз Віцебск па Рыга-Арлоўскай чыгунцы.
1 кастрычніка	– 80 гадоў таму	(1931) ў Віцебску здадзены ў эксплуатацыю шчацінна-шчотачны камбінат У 1935 г. – прысвоена імя Куйбышава.
1 кастрычніка	– 80 гадоў таму	(1931) завершана будаўніцтва Чашніцкага льнозавода.
1 кастрычніка	– 45 гадоў таму	(1966) ў Полацку закладзены парк культуры і адпачынку імя 50-годдзя Савецкай улады.
2 кастрычніка	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Маркевіч Сяргей Васільевіч (1916–1996), беларускі фізікахімік, ураджэнец Ушацкага р-на.
2 кастрычніка	– 45 гадоў таму	(1966) ў Оршы адкрыты мемарыяльны комплекс "Кацюша".
5 кастрычніка	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Лоўкіс Зянон Валянцінавіч, беларускі вучоны ў галіне механізацыі сельскай гаспадаркі, ураджэнец Пастаўскага р-на.
5 кастрычніка	– 10 гадоў таму	(2001) створаны Шаркаўшчынскі цэнтр рамёстваў.
10 кастрычніка	– 215 гадоў таму	(1796) нарадзіўся Без-Карніловіч Міхаіл Восіпавіч (1796–1862), беларускі гісторык, краязнавец, этнограф, тапограф, які займаўся вывучэннем Віцебскай губерніі.
11 кастрычніка	– 125 гадоў таму	(1886) нарадзіўся Кіркіж Купрыян Восіпавіч (1886–1932), савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, ураджэнец Лепельскага павета.
12 кастрычніка	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Васільеў Уладзімір Сямёнавіч, вучоны-інфекцыяніст, ураджэнец г. Віцебска.
13 кастрычніка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзілася Нікандрава Ганна Аляксееўна (1921–1944), удзельніца вызвалення Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну, Герой Савецкага Саюза, імем якой названа вуліца ў г. Дуброўна.
13 кастрычніка	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Якімовіч Юрый Аляксандравіч (1946–1994), беларускі гісторык архітэктуры, педагог. З 1986 г. выкладаў у Віцебскім педагагічным інстытуце.
13 кастрычніка	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзілася Глініна Наталля Міхайлаўна, беларуская спартсменка (скачкі на батуце), ураджэнка г. Віцебска.
13 кастрычніка	– 35 гадоў таму	(1976) Беларускі дзяржаўны тэатр імя Я. Коласа ўзнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.
14 кастрычніка	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Шлеймовіч Макс Моўшавіч, беларускі архітэктар, былы галоўны архітэктар г. Наваполацка.
15 кастрычніка	– 105 гадоў таму	(1906) пачаў дзейнічаць Віцебскі музычна-драматычны гурток. Аб`яднаў 150 прадстаўнікоў мясцовай інтэліген-цыі. Існаваў да 1914 г.
15 кастрычніка	– 105 гадоў таму	(1906) ў Оршы адкрыта рэальнае вучылішча. Ліквідавана 16 верасня 1918 г. Зараз у будынку знаходзіцца СШ № 1.
15 кастрычніка	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Айзенштадт Веніямін Міхайлавіч, паэт, ураджэнец

Аршанскага раёна.

16 кастрычніка – 65 гадоў таму (1946) нарадзіўся Яршоў Ігар Анатольевіч, гісторык, краязнавец, ураджэнец г. Оршы.

18 кастрычніка – 100 гадоў таму (1911) пачало працаваць Віцебскае рэальнае вучылішча.

19 кастрычніка – 195 гадоў таму (1816) нарадзіўся Маркс Максіміліян Восіпавіч (1816–1893), удзельнік рэвалюцыйнага руху 1860-х гг., даследчык Сібіры, мемуарыст, ураджэнец г. Віцебска.

21 кастрычніка – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Дзянісаў Павел Іванавіч, Герой Сацыялістычнай Працы, былы кіраўнік вытворчасці Наваполацкага нафтаперапрацоўчага завода.

21 кастрычніка – 85 гадоў таму (1926) ў Полацку выйшаў першы нумар літаратурнага альманаха "Наддзвінне".

21 кастрычніка – 55 гадоў таму (1956) ў Віцебску адкрыты помнік У.І. Леніну.

24 кастрычніка – 110 гадоў таму (1901) нарадзілася Глебаўская Яніна Казіміраўна (1901–1978), народная артыстка Беларусі, актрыса тэатра імя Я. Коласа.

24 кастрычніка – 90 гадоў таму (1921) нарадзілася Траян Надзея Віктараўна, разведчыца партызанскай брыгады "Дзядзькі Колі", Герой Савецкага Саюза, ураджэнка г. Верхнядзвінска.

26 кастрычніка – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Часнык Мікалай Лявонцьевіч (1921–1993), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец г. Оршы.

26 кастрычніка – 80 гадоў таму (1931) ў г.п. Руба створаны вапнавы завод. З 1978 г. – вытворчае аб'яднанне "Даламіт", з 1992 г. – ААТ "Даламіт".

26 кастрычніка – 10 гадоў таму (2001) ў Полацку ўстаноўлена скульптурная кампазіцыя "Крывічы" (скульптар А. Шатэрнік).

27 кастрычніка – 100 гадоў таму (1911) адкрыта Віцебскае аддзяленне Маскоўскага археалагічнага інстытута.

30 кастрычніка – 70 гадоў таму (1941) нарадзіўся Стадольнік Іван Канстанцінавіч, пісьменнік, ураджэнец Докшыцкага раёна.

30 кастрычніка – 55 гадоў таму (1956) нарадзіўся Сямёнаў Валерый Міхайлавіч, беларускі вучоны ў галіне інфекцыйных захворванняў, ураджэнец г. Віцебска.

31 кастрычніка – 80 гадоў таму (1931) нарадзілася Шашкіна Тамара Рыгораўна, заслужаная артыстка Беларусі, актрыса тэатра імя Я. Коласа.

ЛІСТАПАД

25 гадоў таму (1986) ў Віцебску адбыўся музычны фестываль "Віцебская восень".

1 лістапада – 90 гадоў таму (1921) адкрыты Полацкі дзяржаўны лясны каледж.

2 лістапада – 105 гадоў таму (1906) нарадзіўся Бяляцкі Дзмітрый Паўлавіч (1906–1982), беларускі вучоны ў галіне гігіены і гісторыі медыцыны, заслужаны ўрач Беларусі, ураджэнец Аршанскага раёна.

3 лістапада – 90 гадоў таму (1921) нарадзіўся Юхнавец Янка, пісьменнік, ураджэнец Докшыцкага раёна.

3 лістапада – 75 гадоў таму (1936) нарадзіўся Міхайлаў Анатолій Мікалаевіч, беларускі вучоны ў галіне медыцынскай рэнтгеналогіі, доктар медыцынскіх навук, ураджэнец Віцебскага р-на.

3 лістапада – 50 гадоў таму (1961) ў Віцебску адкрыўся плавальны басейн "Дэльфін".

4 лістапада – 195 гадоў таму (1816) нарадзіўся Вярыга-Дарэўскі Арцём Ігнатавіч (1816–1884), беларускі пісьменнік-дэмакрат, дзеяч вызваленчага руху, ураджэнец Ушацкага раёна.

5 лістапада	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Якутаў Уладзімір Змітравіч, публіцыст, празаік, ураджэнец Ушацкага раёна.
7 лістапада	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Кацар Міхаіл Сяргеевіч (1906–1995), беларускі гісторык мастацтва, педагог, ураджэнец Сенненскага раёна.
7 лістапада	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Гразноў Юрый Рыгоравіч, дырыжор, педагог, заслужаны работнік культуры БССР, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
7 лістапада	– 45 гадоў таму	(1966) нарадзіўся Стацэвіч Сяргей Зігмантавіч, альпініст, горны і лыжны турыст, выратавальнік, ураджэнец г. Віцебска.
9 лістапада	– 155 гадоў таму	(1856) нарадзіўся Стукаліч Уладзімір Казіміравіч (1856–1918), архівіст, літаратуразнавец, юрыст, удзельнік стварэння Віцебскай вучонай архіўнай камісіі.
10 лістапада	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Шамбалёў Віктар Мікалаевіч, беларускі вучоны ў галіне фізікі і тэхнікі магнітных матэрыялаў, ураджэнец Чашніцкага р-на.
13 лістапада	– 205 гадоў таму	(1806) нарадзілася Плятэр Эмілія Францаўна (1806–1831), беларуская фалькларыстка, удзельніца паўстання 1831 года, якая доўгі час жыла ў маёнтку Ліксна Віцебскай губерніі.
14 лістапада	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Прышчэпаў Міхаіл Аляксандравіч, беларускі вучоны ў галіне энергетыкі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі, ураджэнец Гарадоцкага р-на.
15 лістапада	– 145 гадоў таму	(1866) ў Віцебску створаны чыгуначны вузел.
17 лістапада	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Выгоцкі Леў Сямёнавіч (1896–1934), расійскі і беларускі псіхолаг, заснавальнік культурна-гістарычнай школы ў псіхалогіі, ураджэнец г. Оршы.
17 лістапада	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Ерын Леанід Ціханавіч, дзяржаўны дзеяч Беларусі, ураджэнец г. Оршы.
18 лістапада	– 95 гадоў таму	(1916) нарадзіўся Кухараў Уладзімір Іванавіч (1916–2000), беларускі мастак, жывапісец, ураджэнец Віцебскага раёна.
18 лістапада	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Бароўскі Ісаак Юльевіч (1921–1991), беларускі мастак, жывапісец, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, ураджэнец г. Віцебска.
18 лістапада	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзіўся Вярцінскі Анатоль Ільіч, беларускі паэт, драматург, публіцыст, ураджэнец Лепельскага р-на.
18 лістапада	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Лашанкоў Міхаіл Іванавіч, гісторык, ураджэнец Аршанскага р-на.
19 лістапада	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Ялугін Эрнест Васільевіч, беларускі пісьменнік, ураджэнец Дубровенскага раёна.
20 лістапада	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Зарэцкі Міхась (сапр. Касянкоў Міхаіл Яфімавіч ; 1901–1937), беларускі пісьменнік, ураджэнец Талачынскага раёна.
20 лістапада	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Сільніцкі Міхаіл Фёдаравіч (1921–1942), удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Віцебскага раёна.
20 лістапада	– 80 гадоў таму	(1931) заснавана Верхнядзвінская раённая газета "Звязда на рубяжы". З 1963 г. – "Дзвінская праўда".
20 лістапада	– 45 гадоў таму	(1966) адкрыты Музей гісторыі віцебскага трамвая.
21 лістапада	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Прышчэпаў Дзмітрый Філімонавіч (1896–1940), дзяржаўны дзеяч БССР, намеснік старшыні Віцебскага губвыканкама (20-я гг. 20 ст.).
21 лістапада	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Новікаў Васілій Мікалаевіч, беларускі філосаф, ураджэнец Аршанскага р-на.
23 лістапада	– 85 гадоў таму	(1926) ў Віцебску адкрыты Другі Беларускі драматычны тэатр (зараз Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Я. Коласа).
23 лістапада	– 80 гадоў таму	(1931) нарадзілася Маркіна Галіна Пятроўна (1931–1985), народная артыстка Беларусі, актрыса тэатра імя Я. Коласа.

24 лістапада	– 110 гадоў таму	(1901) адбылася палітычная дэманстра-цыя рабочых Віцебска, у якой удзельнічалі 700 чалавек.
24 лістапада	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзілася Пяткоўская Сафія Уладзіславаўна, майстар народнага мастацкага ткацтва, ураджэнка Пастаўскага раёна.
25 лістапада	– 10 гадоў таму	(2001) Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр імя Я. Коласа стаў нацыянальным. Тэатр быў адкрыты ў 1926 г. У 1944 г. яму прысвоена імя Я. Коласа. У 1977 г. тэатр стаў акадэмічным.
27 лістапада	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Каваленка Сяргей Анісімавіч (1921–1945), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Сенненскага р-на.
28 лістапада	– 20 гадоў таму	(1991) створана Верхнядзвінская мытня.
29 лістапада	– 465 гадоў таму	(1546) заснавана вёска Машчоны Сенненскага раёна.
30 лістапада	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Вагель Валерый Ігнацьевіч, майстар спорту СССР (скачкі на батуце), заслужаны трэнер Беларусі, ураджэнец г. Віцебска.

СНЕЖАНЬ

75 гадоў таму (1936) зацверджаны генеральны план рэканструкцыі Полацка.

1 снежня	– 185 гадоў таму	(1826) ў Віцебску створана Вольнае эканамічнае таварыства (існавала да 1841 г.).
1 снежня	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Рыўлін Езекііль Ісаакавіч (1901–1978), вучоны-гісторык, педагог, акадэмік НАН Беларусі, ураджэнец г. Віцебска.
1 снежня	– 45 гадоў таму	(1966) ў Віцебску ўведзены ў строй завод тэхналагічнага абсталявання "Эвістар".
1 снежня	– 15 гадоў таму	(1996) зарэгістраваны прыход у гонар Прачыстай Прасвятой Багародзіцы ў в. Абольцы Талачынскага раёна.
4 снежня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Клікушын Рыгор Піліпавіч, беларускі графік, выкладчык Віцебскага педагагічнага інстытута (1959–1970 гг.).
5 снежня	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Цішкоў Сяргей Іванавіч (1901–1979), вучоны ў галіне земляробства і раслінаводства, ураджэнец Віцебскага раёна.
5 снежня	– 60 гадоў таму	(1951) нарадзіўся Веранько Уладзімір Адольфавіч, вучоны ў галіне матэрыяла-знаўства, ураджэнец г. Віцебска.
6 снежня	– 115 гадоў таму	(1896) нарадзіўся Рыжы Мікалай Кір`янавіч (1896–1972), генерал-палкоўнік артылерыі, ураджэнец г. Віцебска.
6 снежня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Пешчанка Андрэй Сямёнавіч, Герой Савецкага Саюза, ураджэнец г. Віцебска.
6 снежня	– 90 гадоў таму	(1921) адбылася паездка мастакоў віцебскага аб`яднання УНОВИС у Маскву, у Інстытут мастацкай культуры, дзе з 6 па 22 снежня праходзіла выстава віцебскіх мастакоў.
6 снежня	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзілася Красачка Ірына Аляксандраўна, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай медыцыны, ураджэнка г. Віцебска.
8 снежня	– 55 гадоў таму	(1956) нарадзіўся Княжышча Леанід Баляслававіч, беларускі матэматык, ураджэнец г. Віцебска.
10 снежня	– 280 гадоў таму	(1731) нарадзіўся Караў Францішак (Карэў, Кару ; 1731–1802), архітэктар, педагог, рэлігійны дзеяч, ураджэнец Аршанскага раёна.
10 снежня	– 85 гадоў таму	(1926) нарадзіўся Хадневіч Станіслаў Дзмітрыевіч (1926–1945), герой Вялікай Айчыннай вайны, ураджэнец Талачынскага раёна.
12 снежня	– 215 гадоў таму	(1796) Віцебск стаў цэнтрам Беларускай губерніі і цэнтрам Беларускага генерал-губернатарства.

12 снежня	– 65 гадоў таму	(1946) нарадзіўся Сініца Вадзім Іванавіч, гісторык, ураджэнец Міёрскага раёна.
13 снежня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Воранаў Мікола (сапр. Мікалай Гаўрылавіч ; 1936–2005), пісьменнік, ураджэнец Гарадоцкага раёна.
14 снежня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Лугоўскі Мікалай Пятровіч (1911–1944), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Талачынскага р-на.
15 снежня	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Геноў Аркадзій Мікалаевіч, беларускі спартсмен і трэнер (водналыжны спорт), ураджэнец г. Наваполацка.
17 снежня	– 110 гадоў таму	(1901) нарадзіўся Сіянін Міхаіл Данілавіч (1901–1973), Герой Савецкага Саюза, ураджэнец Аршанскага р-на.
17 снежня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Дорскі Іосіф Львовіч (1911–1964), тэатральны дзеяч, драматург, дырэктар Беларускага тэатра імя Я. Коласа (1948–1961 гг.).
18 снежня	– 30 гадоў таму	(1981) пачаты рэгулярны рух электрапаяздоў з Оршы да Мінска.
19 снежня	– 105 гадоў таму	(1906) нарадзіўся Сіпко Мікалай Георгіевіч (1906–1980), беларускі вучоны ў галіне ветэрынарыі, ураджэнец Гарадоцкага р-на.
19 снежня	– 90 гадоў таму	(1921) нарадзіўся Палянкоў Мікалай Сцяпанавіч, беларускі жывапісец, ураджэнец Аршанскага р-на.
19 снежня	– 70 гадоў таму	(1941) нарадзіўся Тарасян Азат Нікагосавіч, скульптар, творчасць якога звязана з Віцебшчынай.
21 снежня	– 215 гадоў таму	(1796) нарадзіўся Зан Тамаш Карлавіч (1796–1855), арганізатар і кіраўнік віленскіх тайных студэнцкіх таварыстваў. З 1841 г. жыў у маёнтку Кахачын каля Оршы.
22 снежня	– 35 гадоў таму	(1976) пачаліся работы па электрыфікацыі чыгуначнага ўчастка Орша-Вязьма.
23 снежня	– 120 гадоў таму	(1891) нарадзіўся Шмыроў Мінай Піліпавіч (партызанскі псеўданім Бацька Мінай ; 1891–1964), адзін з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну, ураджэнец Віцебскага раёна.
24 снежня	– 35 гадоў таму	(1976) адкрыты Гарадоцкі раённы краязнаўчы музей.
25 снежня	– 50 гадоў таму	(1961) ў Віцебску адкрыта дзіцячая гарадская бібліятэка імя А. Гайдара.
26 снежня	– 50 гадоў таму	(1961) нарадзіўся Шадурскі Віктар Генадзьевіч, беларускі гісторык, ураджэнец Верхнядзвінскага р-на.
27 снежня	– 100 гадоў таму	(1911) нарадзіўся Буракоў Якаў Георгіевіч (1911-1988), заслужаны работнік культуры Беларусі, акцёр тэатра імя Я. Коласа.
28 снежня	– 65 гадоў таму	(1946) створаны саўгас "Дрысенскі" Верхнядзвінскага раёна (зараз КУСГП "Дрысенскі").
29 снежня	– 75 гадоў таму	(1936) нарадзіўся Шабан Яўген Пятровіч, беларускі паэт, драматург, памочнік галоўнага рэжысёра па літаратурнай частцы Беларускага тэатра імя Я. Коласа (1958-1965 гг.).
29 снежня	– 55 гадоў таму	(1956) ў Полацку адкрыта псіханеўралагічная бальніца (зараз Полацкая абласная псіханеўрала-гічная бальніца).
30 снежня	– 55 гадоў таму	(1956) адкрыты Палац культуры Аршанскага льнокамбіната.
30 снежня	– 40 гадоў таму	(1971) ўведзена ў дзеянне Гарадоцкая птушкафабрыка.
30 снежня	– 35 гадоў таму	(1976) ў Оршы пачаў працаваць завод "Металіст".

СТУДЗЕНЬ

СІПАКОЎ ЯНКА

Да 75-годдзя заснавання (1936)

Янка Сіпакоў нарадзіўся 15 студзеня 1936 года ў вёсцы Зубрэвічы Аршанскага раёна. У час Вялікай Айчыннай вайны страціў бацькоў і рана далучыўся да працы. Працаваў паштальёнам, літсупрацоўнікам шклоўскай раённай газеты. Пасля вучобы ў БДУ ў 1960–1973 гг. працаваў у "Вожыку", амаль дваццаць гадоў – у часопісе "Маладосць". З 1993 г. загадваў рэдакцыяй літаратуры, мовы, фальклору і этнаграфіі выдавецтва "Беларуская Энцыклапедыя". З 1997 года працаваў у часопісе "Беларусь".

Пісьменнік шчодрага і шматграннага таленту, разнастайных творчых магчымасцей, Янка Сіпакоў вядомы ў беларускай літаратуры як паэт і празаік, перакладчык і нарысіст.

Творчую дзейнасць Янка Сіпакоў пачаў як паэт. Свой першы верш надрукаваў у 1953 г. у аршанскай раённай газеце, а ў 1960 г. выйшаў яго першы паэтычны зборнік «Сонечны дождж». У ім шмат святла і сонца, шчырасці і дабрыні, юнацкай усхваляванасці і болю аб незабыўным, перажытым. Потым былі іншыя зборнікі: «Лірычны вырай» (1965), «Дзень» (1968), «З вясны ў лета» (1972). Лепшае з іх склала кнігу выбранай паэзіі «Вочы ў вочы» (1978), у якой паэт «вочы ў вочы» гаворыць з Радзімай і часам, з мінулым і сённяшнім днём, з роднай зямлёй і прыродай, з каханай і сябрамі. Лірыка Я. Сіпакова вызначаецца незвычайнай душэўнасцю, яна глыбока засяроджана на ўнутраным духоўным свеце чалавека. Адну з самых лірычных форм паэзіі – санет – паэт выкарыстаў для стварэння цыкла "Жанчына". Тэмы адказнасці чалавека за будучае планеты, чысціні і прыгажосці чалавечых узаемаадносін знайшлі адлюстраванне ў гэтым вянку санетаў.

Як празаік Янка Сіпакоў пачаў сваю творчасць з нарысаў «Акно, расчыненае ў зіму», «Па зялёную маланку», «Там, дзе Сібір», «Даверлівая зямля». У 1971 г. яны склалі асобную кнігу «Па зялёную маланку». Пасля былі кнігі прозы «Крыло цішыні», якая мела падзагаловак «Кніга вёскі» (1976), «Жанчына сярод мужчын» (1980), «Спадзяванне на радасць» (1983), «Журба ў стылі рэтра» (1990) і інш.

Цікавай падзеяй у літаратурным жыцці XX ст. стала кніга прытчаў Я. Сіпакова «Тыя, што ідуць" (1993), першая такога плана ў нашай літаратуры. Прытчы Янкі Сіпакова вызначаюцца не дыдактызмам і празмернай павучальнасцю, што звычайна ўласціва гэтаму жанру, а глыбокай філасофскай насычанасцю. Яны сімвалічны па сваёй сутнасці.

Янка Сіпакоў – таксама аўтар фантастычна-прыгодніцкай аповесці «Блуканне па іншасвеце» (1994), цыклаў мініяцюр, гістарычных апавяданняў, зборнікаў гумарэсак «Лысы юбілей» (1965), «Плюс на мінус» (1973), «Ланцугі для мух» (1980), «Пятніца ў суботу» (1988).

У 1997 годзе пісьменнік атрымаў званне «Заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь».

ЛІТАРАТУРА

1. **Канцавенка, І**. Жыццёвыя крокі Янкі Сіпакова / І. Канцавенка // Аршанская газета. – 2007. – 21 жн. – С. 3.

2. **Рублевская, Л.** Янка Сипаков: Мой самый близкий друг – тишина / Л. Рублевская // Советская Белоруссия. – 2007. – 10 апр. – С. 18–19.

3. **Сіпакоў, Я.** Шукаючы спакой у мітусні : дзённік настрою / Я. Сіпакоў // Маладосць. – 2009. – № 3. – С. 64–76.

4. **Сіпакоў Янка** // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мн., 2002. – Т. 14. – С. 411.

5. **Сіпакоў Янка** // Беларускія пісьменнікі : біябібліяграфічны слоўнік : у 6 т. / пад рэд. А.В. Мальдзіса. – Мн., 1995. – Т. 5. – С. 319–326.

АНТОНЕНКО АЛЕКСЕЙ КАСЬЯНОВИЧ

К 100-летию со дня рождения (1911)

Антоненко Алексей Касьянович родился 23 февраля 1911 года в деревне Васьковичи Витебского района в семье рабочего. Работал на станции Дно Псковской области слесарем, помощником машиниста паровоза. В 1929 году Алексей поступил в военно-теоретическую школу летчиков. С 1931 года стал курсантом Ейского военно-морского авиационного училища. После ее окончания стал служить в ней инструктором.

Первое боевое крещение “советский сокол” принял в 1939 году при разгроме самураев на реке Халхин-Гол. Алексей провел 40 воздушных боев, в составе группы сбил 6 японских самолётов. За доблесть и мужество в этих боях Алексей Касьянович был награжден медалью «За отвагу».

Великая Отечественная война застала Алексея Касьяновича на полуострове Ханка. Летчик-истребитель принимал участие в обороне Ленинграда. 25 июня капитан А.К. Антоненко сбил первый на Балтике вражеский самолёт – бомбардировщик Ju-88. За 34 дня боёв он сбил 11 самолётов противников, один из них тараном.

Звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали "Золотая Звезда" Алексею Касьяновичу Антоненко присвоено 14 июля 1941 года.

Молодая жизнь «советского сокола» оборвалась неожиданно. 26 июля 1941 года А.К. Антоненко возвращался с боевого задания. При посадке самолета на аэродром Ханка, который находился под вражеским обстрелом, летчик погиб. Похоронен Алексей Касьянович на полуострове Ханка (Финляндия). Его именем названа улица в Санкт-Петербурге и поселок в Ленинградской области.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Антоненко** Алексей Касьянович // Республика Беларусь : энциклопедия : в 6 т. / редкол.: Г.П. Пашков [и др.]. – Мн., 2006. – Т. 2. – С. 120.

2. **Антоненко, С.** В Суйково – с Героем / С. Антоненко // Жыццё Прыдзвіння (Віцебск). – 2010. – 15 мая. – С. 5.

Об открытии в Суйковской школе Витебского р-на информационной доски в честь Героя Советского Союза Алексея Касьяновича Антоненко, уроженца д. Васьковичи Витебского р-на.

3. **Корабаў, Я.** Адважны сокал / Я. Корабаў // Ленінская праўда (Віцебск). – 1966. – 1 студз. – С. 2.

4. **Сакс, Э.** Памяць вечна жывая / Э. Сакс // Віцебскі рабочы. – 1978. – 3 лістап. – С. 2.

5. **Соловьев, Н.** Герой Балтики / Н. Соловьев // Знамя юности. – 1984. – 26 сент. – С. 3.

ЛЮТЫ

СЕМЯНТОЎСКІ АЛЯКСАНДР МАКСІМАВІЧ

Да 190-годдзя нараджэння (1821)

Аляксандр Максімавіч Семянтоўскі (Семянтоўскі-Курыла) нарадзіўся ў жніўні 1821 года на Украіне ў вёсцы Семянагорцы, што на Палтаўшчыне. Вядомы краязнавец, этнограф, археолаг прысвяціў значную частку свайго жыцця вывучэнню Віцебскага края. Аляксандр Максімавіч скончыў ліцэй князя Безбародка. У 1863 годзе Семянтоўскага накіравалі ў Беларусь, дзе ён хутка асіміляваўся і з вялікай энергіяй узяўся за даследаванне краю. Да прыезду ў Беларусь ён збіраў украінскі фальклор і ў 1851 годзе выдаў зборнік "Маларускія і галіцкія загадкі". У Віцебскай губерніі Семянтоўскі працаваў сакратаром Губернскага статыстычнага камітэта і адначасова быў рэдактарам неафіцыйнай часткі газеты "Витебские губернские ведомости", пазней – рэдактарам "Памятных книжек Витебской губернии". Асабіста ім былі рэдагаваны кніжкі за 1863, 1864, 1865, 1866, 1869, 1878, 1881 гг. У кнігах апублікаваны 18 яго артыкулаў і вялікая колькасць статыстычных даных.

Семянтоўскі апісваў гісторыю Віцебскай губерніі, Барысавы камяні, Полацкі Сафійскі сабор, сабор у Бельчыцах, старажытныя помнікі, археалагічныя знаходкі, крыж Лазара Богшы і іншыя. Сабраў звесткі пра 30 замкаў і замчышчаў на Віцебшчыне, больш як пра 1200 земляных насыпаў. Упершыню правёў класіфікацыю археалагічных аб'ектаў паводле іх прызначэння.

Добра разумеў значэнне археалагічных помнікаў, але раскопкі іх не праводзіў, а сваю задачу бачыў у збіранні звестак і іх рэгістрацыі. Зацікавіўшыся заклікам Пецярбургскай археалагічнай камісіі да збору звестак аб помніках краю, ён пачаў даследаванні і ў 1863 годзе выдаў вынікі работ па Гарадоцкім павеце. Апісаў некаторыя курганныя групы (в. Жукава каля Гарадка), замчышча XVI ст. на возеры Езярышча.

Паклаў пачатак археалагічнай калекцыі пры Губернскім статыстычным камітэце. Займаючыся справай рэгістрацыі археалагічных помнікаў губерніі прыйшоў да думкі аб стварэнні археалагічнай карты. Такая карта (першая ў заходнерускіх губернiях) была складзена і змешчана ў кнізе "Памятники старины Витебской губернии" (1867) і ўтрымлівала 77 найменняў. Кніга была добра ілюстравана і складалася з 4-х глаў: 1) Земляныя помнікі Віцебскай губерніі, 2) Замкі і замчышчы, 3) Знаходкі па-за курганамі і землянымі насыпамі, 4) Хрысціянскія старажытнасці Віцебскай губерніі. Кніга з'явілася першым падрабязным выданнем па археалагічным помнікам Беларусі тых часоў. З яе стала вядомым не толькі пра вялікую колькасць археалагічных помнікаў на Віцебшчыне, але і пра старажытныя рэчы, якія знаходзяць пры даследаваннях. У 1890 годзе, да адкрыцця IX Археалагічнага з'езда ў Вільні, выйшла другое выданне кнігі. Яно было дапоўнена новымі звесткамі і мела назву "Белорусские древности, изданные А.М. Сементовским". Нягледзячы на назву, матэрыялы кнігі ахоплівалі ў большасці Віцебшчыну. У працы ёсць таксама падрабязнае апісанне абрадаў пахавання і памінак.

У 1864 г. Семянтоўскі падрыхтаваў працы "Статыстычны нарыс Віцебска" і "Сінельна-набойная вытворчасць у г. Віцебску". Мясцовым уладам ён рэкамендаваў хутчэй уводзіць адзіныя меры і вагу, бо разнабой стварае ўмовы для падману сялян рознымі перакупшчыкамі.

У працы "Аб мерах і вазе, якія выкарыстоўваюцца цяпер і ўжываліся ў мінулыя гады ў Віцебскай губерніі" (1878) Семянтоўскі ахарактарызаваў 53 меры вагі і падкрэсліваў важнасць вывучэння такіх адзінак народнай метралогіі для даследавання побыту народа. Семянтоўскі з'яўляецца аўтарам шэрага аналітычных артыкулаў па быце, рэлігійным традыцыям, школам, промыслам віцебскіх яўрэяў.

Асноўнай этнаграфічнай працай Семянтоўскага пра побыт і культуру беларусаў з'яўляецца "Этнаграфічны агляд Віцебскай губерніі" (1872). У прадмове да яе аўтар пісаў: "Ніколі этнаграфія як навука не звяртала на сябе столькі ўвагі вучоных і наогул адукаваных людзей, як у другой палавіне бягучага стагоддзя, калі да спраў дзяржаўнай палітыкі далучылася складанае пытанне аб нацыянальнасці". Семянтоўскі рэзка крытыкаваў "Погляд на гісторыю і этнаграфію заходніх губерняў Расіі" Ф.Р. Эркерта (1864), які сцвярджаў, што веравызнанне найбольш яскрава вызначае рысы, якія адрозніваюць адну народнасць ад другой. На канкрэтных статыстычных даных і прыкладах з жыцця акаталічаных на тэрыторыі Віцебскай губерніі беларусаў, латышоў, эстонцаў і іншых народнасцей, якіх Эркерт залічыў у палякі, Семянтоўскі навукова аргументавана падышоў да вызначэння значнага складу насельніцтва. Ён лічыў, што галоўнымі акалічнасцямі трэба лічыць родную мову, мінулы гістарычны лёс і сучасны лад жыцця, а таксама нацыянальную самасвядомасць народа і яго культуру. У пытаннях аб паходжанні беларусаў прытрымліваўся вялікадзяржаўных пазіцый (нібыта беларус па сваіх інтэлектуальных і фізічных якасцях стаіць ніжэй за рускіх), аднак у асноўным ён прыхільна ставіўся да беларускага народа пры апісанні яго побыту і культуры, падкрэсліваў цяжкае матэрыяльнае становішча, не вінаваціў у гаротным лёсе, ускладаючы віну на прыродныя ўмовы пражывання і фізічную прыроду насельніцтва.

Заслугоўваюць увагі таксама і працы А. Семянтоўскага "Валасныя суды ў Віцебскай губерніі", "Аб ярмарках і кірмашах Віцебскай губерніі", "Беглы статыстычны нарыс прыроды і насельніцтва Віцебскай губерніі". Вядомы 157 найменняў рознагаліновых прац Семянтоўскага.

ЛІТАРАТУРА

1. **Карасёў, В.** Этнограф, гісторык, патрыёт... / В. Карасёў // Полацкі веснік. – 2002. – 20 жн. – С. 3.

2. **Півавар М.В.** Семянтоўскі (Семянтоўскі-Курыла) Аляксандр Максімавіч / М.В. Півавар // Даследчыкі Полацка-Віцебскай даўніны, XIV–1944 г. : даведнік / М.В. Півавар. – Віцебск, 2006. – С. 114–116.

3. **Подлипский, А.** Проложена сквозь забытье тропа памяти / А. Подлипский // Народнае слова. – 2002. – 17 снеж. – С. 5.

4. **Шнэйдар, А.** Нястомны даследчык Віцебшчыны / А. Шнэйдар // Наша Талачыншчына. – 2003. – 3 мая. – С. 4.

5. **Януш, І.** Нястомны даследчык / І. Януш // Новая газета (Наваполацк). – 2010. – 23 крас. – С. 7.

ПОРТНОВА ЗИНАИДА МАРТЫНОВНА

К 85-летию со днярождения (1926)

Зинаида Мартыновна Портнова родилась 20 февраля 1926 года в Ленинграде. В июне 1941 года семиклассница Зина Портнова вместе с младшей сестрой Галей приехала на летние каникулы к своей бабушке в деревню Зуи Шумилинского района. Началась война, и Зина осталась на захваченной гитлеровцами территории. Она не могла спокойно смотреть па зверства оккупантов и при первой же возможности установила связь с обольской подпольной комсомольской организацией «Юные мстители». По заданию организации Зина устроилась подсобной рабочей в столовой для немецких офицеров.

Здесь, вместе с комсомолкой Ниной Давыдовой, Зина осуществила дерзкую операцию: отравила более ста гитлеровцев. Но после этой операции фашисты начали подозревать Зину. Поэтому во избежание провала юную подпольщицу переправили в партизанский отряд имени К.Е. Ворошилова бригады имени В.И. Ленина. Так она стала разведчицей. Осенью 1943 года в партизанском отряде Зину приняли в комсомол, а в декабре ей поручили ответственное задание: разведать численность и род войск врага в районе Оболи, уточнить причины провала в обольском комсомольском подполье и установить новые связи.

Когда, выполнив задание, она возвращалась в отряд, около деревни Мостище ее арестовали. Гитлеровцы долго мучили юную партизанку. Но ни пытки, ни истязания, ни самые изуверские вопросы не дали результатов. Зина молчала. Во время одного из допросов гитлеровец на секунду отвернулся. В одно мгновение Зина схватила со стола пистолет и в упор выстрелила в своего мучителя. Гитлеровец упал. Спасаясь от преследования, Зина убила еще двух фашистов, но совершить побег ей не удалось.

13 января 1944 года фашистские изверги расстреляли юную патриотку в тюрьме г. Полоцка. Указом Президиума Верховного Совета СССР от 1 июля 1958 года Зинаиде Мартыновне Портновой присвоено звание Героя Советского Союза.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Кузьмич, Т.** Ей не было и 18-ти ... / Т. Кузьмич // Віцебскі рабочы. – 2006. – 21 лют. – С. 4.
2. **Лукина, Л.** Подвиг Зины Портновой / Л. Лукина // Народнае слова. – 2010. – 2 ліп. – С. 2.
3. **Смирнов, В.И.** Зина Портнова : повесть / В.И. Смирнов. – М., 1980. – 223 с. – (Библиотека юного патриота).
4. **Солодов, А.С.** Девочка с косичками / А.С. Солодов. – М., 1975. – 127 с.

САКАВІК

ВЕРХНЯДЗВІНСК

Да 625-годдзя заснавання (1386)

Горад Верхнядзвінск знаходзіцца ў сутоку рэк Дрыса і Заходняя Дзвіна. Размешчаны за 175 км на паўночны захад ад Віцебска. Чыгуначная станцыя на лініі Полацк-Даўгаўпілс (Латвія), на аўтамабільнай дарозе Полацк-Даўгаўпілс. У 2003 годзе ў ім было 7,9 тыс. жыхароў. Да 25 снежня 1962 г. называўся Дрыса. У пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца ў «Хроніцы польскай, літоўскай, жамойцкай і ўсяе Русі» М. Стрыйкоўскага пад 1386 г., калі ў час міжусобнай вайны Дрысенскі замак захапіў і падпаліў князь Андрэй Полацкі. Летапісная назва горада – Дрысь, Дриса, Дриза. Паводле археалагічных даследаванняў Дрыса існавала значна раней. У 1503 г. яна ўпамінаецца ў пагадненні паміж вялікім князем ВКЛ Аляксандрам і вялікім князем маскоўскім Іванам III як воласць, падпарадкаваная Полацку. У 1-й палавіне 16 ст. Дрыса – гандлёвы цэнтр на Заходняй Дзвіне, была каралеўскім уладаннем. Насельніцтва займалася пераважна купляй-продажам лесу. У 1547 г. тут пабудавана мытня. У час Лівонскай вайны 1558–1583 гг. Жыгімонт II Аўгуст у 1563 г. аднавіў Дрысенскі замак, але ў тым жа годзе горад захапілі войскі Івана IV Грознага. У 1583 г. Стафан Баторый вызваліў Дрысу. У разбураным горадзе ў 1586 г. налічвалася толькі 5 дамоў.

Пасля 1-га падзелу Рэчы Паспалітай у 1772 г. Дрыса ўвайшла ў склад Расійскай імперыі. У 1776 г. яна стала цэнтрам Дрысенскага павета. У 1778 г. зацверджаны рэгулярны план горада. З 1781 г. мела свой герб: на залатым полі выява вершніка. У 1797 годзе ў горадзе было 1310 жыхароў. У вайну 1812 г. пад Дрысай знаходзіліся ўмацаваныя пазіцыі рускай арміі пад камандаваннем М.Б. Барклая дэ Толі. З сярэдзіны 19 ст. горад забудоўваўся паводле генеральнага плана 1838 г. На 1864 г. тут 28 кварталаў, 2 плошчы. У 1866 г. недалёка ад Дрысы прайшла чыгунка Полацк-Дзвінск. Чыгуначная станцыя Дрыса стала адным з галоўных пунктаў вывазу за мяжу лёну. Паводле перапісу 1897 года ў горадзе было 4238 жыхароў. У 1905 г. яго насельніцтва склала 5750 чалавек, стаяла 525 драўляных і 25 мураваных дамоў. Працавалі 14 саматужных прадпрыемстваў, гарадское і прыходскае вучылішчы, ніжэйшая рамесная школа, былі бальніца, аптэка.

У лютым-лістападзе 1918 года Дрысу акупіравалі германскія, у верасні-кастрычніку 1920 г. – польскія войскі. У сакавіку 1923 г. Дрысенскі павет скасаваны, а 17 ліпеня наступнага года ўтвораны Дрысенскі раён, цэнтрам яго стала Дрыса, якой 3 ліпеня 1925 г. нададзены статус мястэчка. З 27 верасня 1938 года Дрыса – горад. У 1939 годзе ў ёй 2,7 тыс. жыхароў.

У пачатку Вялікай Айчыннай вайны 3 ліпеня 1941 г. горад акупіравалі нямецка-фашысцкія захопнікі. За час акупацыі яны загубілі тут 769 чалавек, нанеслі гораду вялікія страты. 12 ліпеня 1944 г. Дрыса была вызвалена войскамі 2-га Прыбалтыйскага фронту.

У верасні 1944 г. Дрыса ўключана ў Полацкую, а ў студзені 1954 г. у Віцебскую вобласці. Паступова быў аднаўлены жыллёвы фонд, пабудаваны новыя прадпрыемствы. У 1959 годзе ў горадзе – 3,6 тыс. жыхароў. У 1970 годзе ў Верхнядзвінску налічвалася 4,9 тыс. жыхароў. У 1970 г. распрацаваны генеральны план забудовы горада, паводле якога будаўніцтва вялося ўздоўж рэк Заходняя Дзвіна і Дрыса ў гістарычнай частцы горада. У паўднёвай частцы забудаваны мікрараён з 5-павярховымі дамамі. Паводле генеральнага плана 1981 г. пры ўездзе ў горад з паўночнага ўсходу створаны новы мікрараён. Вядзецца і катэджавае будаўніцтва.

Прамысловая зона размешчана пераважна ў паўночнай частцы горада. Сярод прамысловых прадпрыемстваў працуюць ільнозавод – адзін з першых, пабудаваных у Беларусі ў 1929–1932 гг., масласыр- і хлебазавод, фабрыка мастацкіх вырабаў «Міла» і інш. У Верхнядзвінску 2 сярэднія, дзіцяча-юнацкая спартыўная школы, школа мастацтваў, Дом культуры, бібліятэка, Дом рамёстваў.

У гарадскім скверы яшчэ ў 1912 г. пастаўлены абеліск загінуўшым у вайну 1812 г. У горадзе знаходзіцца брацкая магіла пагранічнікаў, якія загінулі пры вызваленні Заходняй Беларусі ў верасні 1939 г. Створаны мемарыял у гонар воінаў, якія загінулі ў Вялікую Айчынную вайну.

Захаваліся помнікі архітэктуры: Мікалаеўская царква пачатку 19 ст., касцёл Раства Дзевы Марыі сярэдзіны 19 ст., жылы дом пачатку 20 ст. З даўніх часоў Верхнядзвінск вядомы як цэнтр традыцыйнага мастацкага ткацтва. У горадзе выдаецца раённая газета «Дзвінская праўда».

ЛІТАРАТУРА

1. **Бегунова, Е.** Верхнедвинск – звучит престижно / Е. Бегунова // Рэспубліка. – 2007. – 24 лют. – С. 5.

2. Верхнедвинск / отв. за вып. О.В. Островерхов. – Мн., 2008. – 135 с.

3. **Верхнедвинск** (бел. Верхнядзвінск), город в Беларуси, центр Верхнедвинского района Витебской области, на реке Западная Двина при впадении в неё реки Дрыса // Города, местечки и замки Великого княжества Литовского / редсовет: Т.В. Белова (председатель) [и др.]. – Мн., 2009. – С. 88–89.

4. **Осипов, М.** Верхнедвинск : большой уютный дом / М. Осипов // Белорусская нива. – 2007. – 11 дек. – С. 2.

5. **Положение** о гербе г. Верхнедвинска // Дзвінская праўда (Верхнядзвінск). – 2002. – 27 жн. – С. 2.

6. **Регион-тур.** Приглашает Верхнедвинск! // Віцебскі рабочы. – 2008. – 22 сак. – С. 8–9.

7. **Родному** городу посвящается : [литературная страница] // Дзвінская праўда (Верхнядзвінск). – 2008. – 4 лістап. – С. 3.

В содерж.: А. Малей, И. Бутницкая, Н. Батурович, І. Маркевіч.

САПУНОВ АЛЕКСЕЙ ПАРФЁНОВИЧ

К 160-летию со сня рождения (1851)

Алексей Парфёнович Сапунов родился 15 марта 1851 года в селе Усвяты Суражского уезда Витебской губернии в семье небогатого купца и крестьянки. Учился в Витебской мужской Александровской гимназии.

Витебскую гимназию Алексей Сапунов окончил в 1869 году. Педагогический совет на заседании 23 июня 1869 года решил "иметь в виду" Сапунова *«при освобождении окончивших курс учеников на слушание курса лекций в университете»*, а также ходатайствовал перед попечителем округи о выделении ему после поступления в университет «стипендии Виленской учебной округи». После окончания гимназии А.П. Сапунов поступил в 1869 году в Санкт-Петербургский университет, учился на историко-филологическом факультете.

В 1873 году учеба в Петербурге была завершена. Алексей Парфёнович Сапунов получил звание кандидата университета и предложение остаться для работы на кафедре. Однако болезнь глаз и обязательство отработать министерскую стипендию вынудили Сапунова вернуться в Витебск.

Стипендия Министерства народного образования обязывала Алексея Сапунова отработать определённый срок в учебных заведениях Виленской учебной округи. Молодой педагог стал преподавать древние языки в той же Витебской гимназии, где до того учился сам. На этом месте Алексей Парфёнович проработал почти 23 года.

А.П. Сапунов видел, что огромный пласт истории – истории Беларуси, земли, на которой жили его предки, был неизвестен. Он начал изучать историю Витебска. Кроме Алексея Парфёновича Сапунова в городе работали такие выдающиеся этнографы, как Ксенофонт Говорский, секретарь Витебского

губернского статистического комитета Александр Сементовский, Николай Никифорович и Евдоким Романов.

Первая публикация А.П. Сапунова – очерк под названием «Исторические сведения про Витебский замок» – появилась в «Памятной книжке Витебской губернии на 1881 год». Первый том «Витебской старины» вышел из печати в 1883 году и имел шумный успех. Издание, которое вышло в провинции, было замечено в столице и крупных научных центрах страны. В 1885 году из печати вышел очередной том «Витебской старины». Это был том под номером 4, посвящённый истории войн Московской державы с Великим Княжеством Литовским и Речью Посполитой.

Пятый том был посвящён религиозной истории Придвинского края. В 1892 году по инициативе Евдокима Романова и благословению архиепископа Полоцкого и Витебского Антонина в городе Витебске было создано церковно-археологическое древлехранилище. Владыка Антонин поручил заниматься организацией музея Алексею Парфёновичу Сапунову и священнику Николаевского кафедрального собора Василию Говорскому. Первые экспонаты для древлехранилища Е. Романов и А. Сапунов собрали после посещения витебских городских церквей: Благовещенской, Ильинской, Петропавловской и церквей Маркова монастыря.

В 1896–1901 гг. Алексей Парфёнович Сапунов жил в Москве, работал помощником инспектора студентов университета. Вернувшись в Витебск, в 1901–1917 гг. был секретарем Губернского статистического комитета, в 1911–1923 гг. преподавал в Витебском отделении Московского археологического института и в институте народного образования. В 1913 г. удостоен звания профессора.

14 октября 1907 года Алексей Парфёнович Сапунов стал депутатом 3-й Государственной Думы. В высший законодательный институт Российской империи 106 избирателей Витебской губернии выбрали 6 депутатов, в числе которых был секретарь Губернского статистического комитета Алексей Сапунов. Выборы состоялись в Витебске.

После этого Сапунов был освобожден от должности секретаря статистического комитета г. Витебска. Жил Алексей Парфёнович в Петербурге на Кавалергардской улице. В начале 1908 года А.П. Сапунов выступил инициатором проекта закона об урегулировании арендного вопроса. В законе предусматривается выкуп государством всех земель из вечной фиксированной аренды.

9 июня 1912 года 3-я Государственная Дума перестала существовать. Алексей Сапунов снова вернулся в Витебск. 31 августа 1909 года была создана в городе Витебске научная архивная комиссия (ВНАК). Её организаторами были преподаватель Витебской духовной семинарии М.М. Богородский и советник губернского правления В.С. Арсеньев. Алексей Сапунов участвовал в работе этой комиссии.

После революции 1917 года Алексей Парфёнович Сапунов стал советским служащим – возглавлял статистический отдел исполнительного губернского комитета. Помимо этого А.П. Сапунов продолжал читать лекции в Витебском отделении Московского археологического института.

С 1 января 1922 года согласно распоряжению Главного управления архивными делами о сокращении штатов Витебского губархива был *«освобожден от должности архивариус А.П. Сапунов с переводом его на сдельную оплату труда»*.

Летом 1924 года Алексея Парфёновича Сапунова, как специалиста музейного дела, пригласили на собрание знатоков музеев в Витебске, где планировалось обсудить проблемы спасения экспонатов существующих в городе музеев. Из-за тяжёлой болезни А.П. Сапунов не смог присутствовать на этом собрании. Совет Народных Комиссаров БССР 1 октября 1924 года назначил профессору А.П. Сапунову пожизненную пенсию по ставке ответственного работника наивысшего разряда тарифной сетки (100

рублей в месяц). Однако 2 октября 1924 года в 10 часов вечера Алексей Парфёнович Сапунов умер. Похоронили Алексея Парфёновича на Тройчанском кладбище, которое до наших дней не сохранилось.

За более чем 40-летнюю научную деятельность А.П. Сапунов подготовил и издал почти 50 книг и брошюр. Он является автором такого же количества статей, помещённых в научных сборниках, журналах и газетах. Наиболее известные его работы получили высокую оценку не только в России, но и в Англии, Франции и Германии. Научная деятельность А.П. Сапунова была высоко оценена современниками. В 1896 году за рецензию на книгу германского историка Ф. фон Кейслера «Конец первоначального русского владычества в Прибалтийском крае в 13 веке» Алексей Парфёнович Сапунов был удостоен золотой Уваровской медали Российской академии наук.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Абрамова, И.** Историк Витебска / И. Абрамова // Віцебскі рабочы. – 2001. – 27 сак. – С. 4.

2. **Алексей** Парфёнович Сапунов (1851–1924) : биобиблио-графический указатель / ГУ "Витебская областная библиотека имени В.И. Ленина, Сектор краеведческой литературы и библиографии ; [сост. А.В. Ганчарова, Н.А. Пугачева]. – Витебск, 2009. – 43 с. : ил

3. **Падліпскі, А.М.** Летапісец Віцебшчыны / А.М. Падліпскі ; пер. з рус. мовы А.Ф. Чарданцавай. – Мн., 1993. – 92 с. – (Нашы славутыя землякі).

4. **Хмяльніцкая, Л.** Гісторык з Віцебска : жыццяпіс Аляксея Сапунова / Л. Хмяльніцкая. – Мн., 2001. – 256 с. – (Бібліятэка часопіса «Беларускі Гістарычны Агляд»).

КРАСАВІК

КОРНИЛОВИЧ
ЭДУАРД АЛЕКСАНДРОВИЧ
К 65-летию со дня рождения (1946)

Эдуард Александрович Корнилович родился 5 апреля 1946 года в деревне Любаничи Толочинского района. Закончил Белорусский государственный университет имени В.И. Ленина. Работал редактором, старшим редактором молодежных программ Белорусского телевидения. Заведующий кабинетом философии и научного коммунизма. С 1971 года – преподаватель, доцент Белорусского государственного экономического института. Собирает и исследует материалы об участии уроженцев Беларуси в революционном движении в России. Автор и составитель книг и сборников воспоминаний.

Эдуард Корнилович известен в Беларуси как историограф, публицист, неутомимый собиратель сведений о малоизвестных или забытых уроженцах республики. Исследует материалы и документы об их участии в государственном управлении и революционном движении в царской России, изучает историю

отечественной и зарубежной геополитики, биографии общественных и политических деятелей 20 века. Он – автор книг «Платон Головач – публицист», «Революцией призванные», «На гребне истории». Является автором и редактором учебных пособий «Политические мыслители», «Начала геополитики».

Одна из его последних книг «Созвездие политических имен». К числу его популярных публикаций относятся статьи: «Комдив Рокоссовский» – биография маршала – и «Жил человек на свете» – публикация о Валерии Николаевиче Гришановиче, известном белорусском писателе и журналисте.

Книги историка-краеведа не остаются незамеченными общественностью республики. Много лет он ведет трудоемкий и сложный поиск, требующий преданности, увлеченности, огромных затрат времени и энергии.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Сучасныя** беларускія краязнаўцы // Краязнаўчая газета. – 2006. – № 47 (снеж.). – С. 2.

2. **Шнейдер, А.** Его знала вся Россия / А. Шнейдер // Наша Талачыншчына. – 2009. – 6 студз. – С. 2.

ЯНКА ЖУРБА

Да 130-годдзя з дня нараджэння (1881)

Янка Журба (сапраўднае імя – Іван Якаўлевіч Івашын) нарадзіўся 30 красавіка 1881 года ў вёсцы Купніна Лепельскага павета, цяпер у межах Чашнік.

Нарадзіўся ў сялянскай сям'і. Скончыў Полацкую настаўніцкую семінарыю ў 1902 годзе. Настаўнічаў на Віцебшчыне ў пачатковых школах. Пасля заканчэння Глухаўскага настаўніцкага інстытута (1906–1909 гг., Чарнігаўская губернія) працаваў выкладчыкам рускай мовы і літаратуры ў старэйшых класах гарадскіх і пачатковых вучылішчаў Украіны, Беларусі, Расіі, у навукова-педагагічнай камісіі Наркамасветы БССР (1921–1922), выкладчыкам у Чэрыкаўскай сямігадовай школе, у Магілёўскім медыцынскім вучылішчы (1927–1934). У 1934 годзе пераехаў у Мінск, працаваў у Інстытуце мовазнаўства АН БССР. З-за хваробы вачэй быў змушаны ў 1937 г. пакінуць працу. З 1941 года і пасля вайны жыў у Чашніцкім раёне, быў настаўнікам спеваў. Апошнія гады жыцця правёў у вёсцы Слабада пад Полацкам і ў Полацку ў сваякоў і манашак зачыненага Свята-Еўфрасіннеўскага манастыра.

У апошнія гады цярпеў вялікую нястачу і жыў у доме састарэлых у Полацку. Дэбютаваў этнаграфічнымі нарысамі ў 1902 годзе (газета «Витебские губернские ведомости»). Па-беларуску пачаў пісаць у час навучання ў Глухаўскім інстытуце. Першы беларускі верш «На беразе Дзвіны» быў надрукаваны ў 1909 г. (газета «Наша ніва»). Аўтар зборнікаў паэзіі «Заранкі» (1924), «Ясныя шляхі» (1959), «Вершы» (1970), «Роднае» (1980), «Мая песня» (1984) і кніжак вершаў для дзяцей «Ластаўкі» (1950),

«Сонечная раніца» (1955), «Светлыя дні» (1959). У 1950 годзе выйшлі «Выбраныя творы». Пераклаў на беларускую мову раман Ф. Дастаеўскага «Бедныя людзі» (1930).

Памёр 7 студзеня 1964 года. Імя Янкі Журбы носяць дзіцячая бібліятэка і вуліца ў Полацку, на магіле паэта ўстаноўлены помнік.

ЛІТАРАТУРА

1. **Говар, Г.** "Я моцна палюбіў старонку гэту" / Г. Говар // Літаратура і мастацтва. – 2008. – 12 верас. – С. 12.

2. **Міхно, У.** Невядомае / У. Міхно // Віцебскі рабочы. – 2004. – 4 верас. – С. 5.

3. **Стадольнік, І.** З кагорты старэйшын : успаміны пра Янку Журбу / І. Стадольнік // Настаўніцкая газета. – 2010. – 14 студз. – С. 10.

4. **Таленавіты** настаўнік і паэт // Информ Плюс (Полоцк). – 2009. – 3 дек. – С. 6.

МАЙ

ГАЗЕТА “МІЁРСКІЯ НАВІНЫ”

Да 70-годдзя заснавання (1941)

Пад назвай “Бальшавіцкая трыбуна” вясной 1941 года пабачыў свет першы нумар раённай газеты. На жаль, дакладная дата выхаду невядомая, а з даваеннага тыражу захаваўся толькі № 3 за 29 мая. Знойдзены ён быў сярод дакументаў калгаса “17-е Верасня”, схаваных на гарышчы сядзібы Лапацінскіх у Лявонпалі, дзе на той момант размяшчалася кантора гаспадаркі.

Цяпер нумар захоўваецца ў рэдакцыі газеты “Міёрскія навіны”. На той момант тыраж налічваў 1500 экзэмпляраў. Першым рэдактарам “Бальшавіцкай трыбуны” працаваў Міхаіл Раманавіч Шляхценка.

У гады вайны на базе партызанскай брыгады імя Калініна, дзе была паходная друкарня, выходзіла газета “Кліч партызана”. Рэдагаваў яе Пётр Акімавіч Клінаў. Ён жа разам з наборшчыкам-друкаром Мікалаем Іванавічам Гайдарам 5 снежня 1944 года выпусціў першы пасляваенны нумар раённай газеты пад ранейшай назвай “Бальшавіцкая трыбуна”. Выходзіць яна стала рэгулярна два разы на тыдзень на адной восьмай друкаванага аркуша (памер стандартнага ліста для пішучай машынкі) і тыражом 1000 экзэмпляраў.

Нумарацыю тады пачалі з пачатку, бо архіўных матэрыялаў, падшывак даваеннай газеты тады нідзе не знайшлі. З 25 снежня 1952 года (№ 103) і да 25 красавіка 1962 года газета мае назву «Зара камунізму», а з 1 мая 1962 – «Сцяг працы». У 1990 годзе зафіксаваны найбольшы тыраж выдання – 8 748 экзэмпляраў. Значны перыяд газета была самаакупнай і друкавалася ва ўласнай друкарні, аднак гэта не заўсёды забяспечвала добрую якасць выдання і афармлення. У канцы 1980 г. працэс друкавання пераносіцца ў Наваполацкую ўзбуйненую друкарню, дзе пачало выкарыстоўвацца сучаснае афсетнае абсталяванне.

Мясцовая ж тыпаграфія друкавала толькі бланкі, а ў 2000 годзе была зачынена. Пад назвай «Міёрскія навіны» газета выходзіць з 1 студзеня 2001 года. Рэдакцыя пастаянна забяспечвае планавую колькасць нумароў у год – 104. Праводзіцца поўная камп'ютарызацыя. Рэдакцыя і яе супрацоўнікі пастаянна ўдзельнічаюць у рэспубліканскіх і абласных творчых конкурсах. У 2005 годзе калектыў заняў другое месца ў абласным конкурсе на лепшую тэматычную маладзёжную старонку. У 2009 годзе "Міёрскія навіны" занялі другое месца ў абласным аглядзе-конкурсе на ўжыванне беларускай мовы мясцовым друкам "З беларускім словам". Неаднаразова адзначалася на абласным узроўні старонка "Ахова прыроды".

ЛІТАРАТУРА

1. "Міёрскія навіны" // Сродкі масавай інфармацыі Віцебскай вобласці : буклет / рэд. Л.Д. Мышлёнак. – Віцебск, 2004. – С. 18.

2. Раённай газеце "Сцяг працы" – 60 // Сцяг працы (Міёры). – 2001. – 22 мая. – С. 1–4.

3. Тулинова, Н. Тираж говорит о доверии людей / Н. Тулинова // Віцьбічы = Витьбичи. – 2001. – 29 мая. – С. 2.

4. Якаўлеў, С. Праз вайну з ружжом і пяром / С. Якаўлеў // Сцяг працы (Міёры). – 2001. – 5 чэрв. – С. 6.

Пра аднаго з першых рэдактараў газеты Пятра Акімавіча Клінава.

ЧЭРВЕНЬ

КУЛЕШОВ ВЛАДИМИР АЛЕКСЕЕВИЧ
К 70-летию со дня рождения (1941)

Кулешов Владимир Алексеевич родился 26 июня 1941 года в станице Нижнечирская Волгоградской области. Окончил в 1964 году Белорусский государственный театрально-художественный институт. После окончания БГТХИ работал в Белорусском драматическом театре имени Якуба Коласа. Он был актером широкого творческого диапазона, которому свойственны аналитическое мышление и интеллектуальность.

Владимир Алексеевич обладал мелодичным тембром голоса и приятной внешностью. Эти природные данные он использовал, играя своих первых положительных героев: Максима («Шануй бацьку

свайго», В. Лаврентьева), Леонидика («Мой бедны Марат», А. Арбузова), Аскольда («Чатыры крыжы на сонцы», А. Делендика). Переломной стала роль Казика Жигоцкого в спектакле «Война под крышами» по мотивам А. Адамовича.

Талант трагического актера и общественного деятеля В.А. Кулешов полностью раскрыл в драматургии Владимира Короткевича, в ролях Иосафата Кунцевича («Званы Віцебска»), Кастуся Калиновского (одноименная пьеса). Новые грани таланта Владимира Кулешова проявились в роли Павла (“Хам”, по мотивам Э. Ожешко), где актер сумел показать богатый внутренний мир своего героя. Полюбились и запомнились зрителям его роли в спектаклях «Щит и меч», «Варшавская мелодия», «Нестерка», «Вишневый сад», «Король Лир», «Мой бедный Марат».

Владимир Алексеевич сыграл много ролей в кино. Его визитной карточкой стали такие фильмы: «Батька» (1971), «Соседи» (1979), «Третьего не дано» (1980), (т/ф) «Затишье» (1981), (т/ф) «Фруза» (1981), «Личные счеты» (1981), «Люди на болоте» (1981), «Дыхание грозы» (1982).

За большие творческие достижения в 1968 году актеру было присвоено звание «Заслуженный артист БССР», в 1979 году – «Народный артист БССР». Он был награжден орденом Знак Почета, Почетными грамотами Верховного Совета БССР.

Умер Владимир Алексеевич Кулешов 22 сентября 1999 года.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Ганчароў, У.** Загадка Уладзіміра / У. Ганчароў // Народнае слова. – 1991. – 6 ліп. – С. 6.

2. **Котович, Т.** Он не был пожилым и старым / Т. Котович // Витебский курьер. – 2001. – 29 июня. – С. 5.

3. **Куляшоў Уладзімір Аляксеевіч** // Тэатральная Беларусь : энцыклапедыя : у 2 т. / пад рэд. А.В. Сабалеўскага. – Мн., 2002. – Т. 1. – С. 553.

4. **Маркина, Г.** Увлеченность / Г. Маркина // Советская культура. – 1982. – 22 окт. – С. 5.

ЛІПЕНЬ

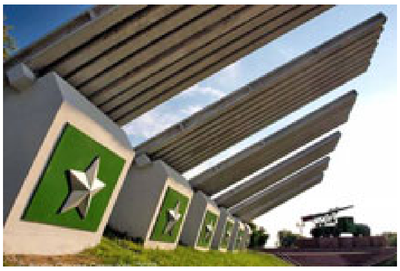

МЕМОРИАЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС “КАТЮША”

К 70-летию со дня первого залпа (1941)

Славную страницу в героическую летопись борьбы советского народа в Великой Отечественной войне вписали оршанцы. Именно здесь 14 июля 1941 г. прозвучал первый залп легендарных «Катюш». На крутом днепровском берегу в 1966 г. был создан мемориальный комплекс «За нашу Советскую Родину!» в честь первого

залпа гвардейских реактивных минометов. В начале Великой Отечественной войны, 28 июня 1941 года, по распоряжению Верховного командования была сформирована батарея реактивных установок («Катюша») во главе с капитаном Иваном Андреевичем Флёровым.

Захватив Оршу, фашисты наступали на Смоленск. В Оршу один за одним прибывали вражеские эшелоны с боевой техникой и живой силой. Командир экспериментальной батареи реактивной артиллерии БМ-13, капитан И.А. Флёров получил приказ открыть огонь по Оршанскому железнодорожному узлу и переправам через Днепр и Оршицу, подступы к которым были переполнены фашистской боевой техникой и живой силой.

Переправы были разрушены, уничтожено много вражеских солдат и офицеров, боевой техники. В течение трех месяцев батарея Флёрова громила фашистов под Рудником, Смоленском, Ельней, Рославам. В составе группировки войск, направляясь к линии фронта врага, батарея в ночь на 7 октября 1941 г. попала в засаду. Большая часть лицевого состава батареи и ее командир И.А. Флёров погибли в неравном бою, расстреляв при этом весь боевой запас и взорвав боевые машины.

За героизм и мужество, проявленные при выполнении боевых заданий, капитан Флёров посмертно награжден орденом Отечественной войны 1-й степени. В честь подвига батареи сооружен мемориал в Орше, обелиск в г. Руднике, памятник около д. Пищалово. Именно у д. Пищалово находится подлинное место первого залпа "Катюш". Мемориальный комплекс "Катюша" в Орше создан в 1966 г. (архитекторы Ю. Градов, В. Занкович, Л. Левин; металл, бетон, каменная крошка).

Композиция мемориала основывается на контрасте, объемах, асимметричности масс. Справа при входе на территорию мемориала размещен небольшой черный куб с информационной надписью. На возвышенности слева в линию поставлены в выразительном ритме восьмиметровые, стремительно нацеленные в высоту железобетонные элементы – рельсы (размещенные на 6-ти тумбах с пятиконечными красными звездами на белом фоне), которые символизируют пусковые установки.

В центре самой высокой площадки комплекса, на пьедестале, размещен макет реактивного миномета "Катюша". Суровые тона черных пьедесталов под зеленоватыми рельсами-блоками, зелено-красный макет реактивной установки на пьедестале ассоциируются с драматизмом прошедших боев.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Королев, Г.** Прелюдию победы исполняли / Г. Королев // Віцебскі рабочы. – 2006. – 13 ліп. – С. 14.

2. **Лютынскі, В.** Памяць на стагоддзі / В. Лютынскі // Аршанская газета. – 2005. – 24 сак. – С. 2.

100-годдзя з дня нараджэння капітана Івана Андрэевіча Флёрава (камандзіра батарэі мінамётаў "Кацюша").

3. **"Оружие** Победы" // Телеком-экспресс (Орша). – 2009. – 25 июня, 2 июля.

О боевых действиях экспериментальной батареи реактивной артиллерии под командованием Ивана Андреевича Флёрова, которая в 1941 г. осуществляла оборону г. Орши.

4. **Шкиндер, П.** Оружие нашей Победы / П. Шкиндер // Жыццё Прыдзвіння (Віцебск). – 2001. – 30 кастр. – С. 2.

5. **Шкрабо, Е.** Второе рождение "Катюши" / Е. Шкрабо // Телеком-экспресс (Орша). – 2008. – 24 апр. – С. 1

В Орше обновлён мемориальный комплекс "За нашу Советскую Родину".

МАЦКЕВИЧ ЮЗЕФА ФЛОРИАНОВНА

К 100-летию со дня рождения (1911)

Юзефа Флориановна Мацкевич родилась 27 июля 1911 года в деревне Ухле Чашникского района в крестьянской семье. В 1929 году она закончила семилетку и поступила в Могилевский педагогический техникум. После учебы работала учительницей начальной школы в деревне Гульки Климовичского района Могилевской области. В 1934 году Ю.Ф. Мацкевич поступила в Минский педагогический институт. Затем по рекомендации известного белорусского лингвиста профессора К.И. Гурского поступила в аспирантуру Института языка и литературы АН БССР.

В 1945 году она назначена на должность старшего научного сотрудника Института языка, литературы и искусства АН БССР. В 1950–1986 гг. являлась заведующей сектором диалектологии.

Юзефа Флориановна была членом-корреспондентом Национальной академии наук Беларуси (1969), доктором филологических наук (1963), заслуженным деятелелем науки БССР (1978).

С 1986 по 1991 гг. – ведущий научный сотрудник-консультант Института языкознания АН Беларуси.

Организатор, руководитель, активный участник исследований лингвогеографического этапа в развитии современной белорусской диалектологии. Исследовала диалекты белорусского языка, их генезис, историческое развитие, структуру и контакты с говорами инославянских и балтийских языков. Редактор и соавтор книг «Хрэстаматыя па беларускай дыялекталогіі» (1962), «Дыялекталагічны атлас беларускай мовы» в 2 частях (1963), «Лінгвістычная геаграфія і групоўка беларускіх гаворак» (1968–1969), «Слоўнік беларускіх гаворак Паўночна-Заходняй Беларусі і яе пагранічча» в 5 томах (1979–1986). Один из авторов "Лексічнага атласа беларускіх народных гаворак" в 5 томах (1993–1998). Автор трудов «Нарысы па гісторыі беларускай мовы» (1957), «Марфалогія дзеяслова ў беларускай мове» (1959), «Нарысы па беларускай дыялекталогіі» (1964).

Юзефа Флориановна Мацкевич получила Государственную премию СССР в 1971 году за участие в комплексе работ по белорусской лингвогеографии. Является автором более 90 научных работ. В 1981 году Ю.Ф. Мацкевич была награждена орденом Дружбы народов.

Юзефа Флориановна Мацкевич умерла 23 ноября 2003 года.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Мацкевіч** Юзэфа Фларыянаўна // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкал.: Г.П. Пашкоў [і інш.]. – Мн., 2000. – Т. 10. С. 230.

2. **Торбина, И.** Очарованная мелодией родного слова / И. Торбина // Чырвоны прамень (Чашнікі). – 2001. – 14 ліп. – С. 2.

3. **Юзэфа** Фларыянаўна Мацкевіч // Весці НАН Беларусі. Серыя Гуманітарных навук. – 2006. – № 3. – С. 123–124.

ЖНІВЕНЬ

ШАВРОВ

СЕМЕН СТЕПАНОВИЧ

К 95-летию со дня рождения (1916)

Родился Семен Степанович Шавров 15 августа 1916 года в г. Орше. В бедной рабочей семье было пятеро детей – три сына и две дочери. Мальчики в этой семье были талантливы. Младший сын Михаил замечательно играл на гармошке, ремонтировал музыкальные инструменты. Старший сын Василий увлекался историей, хорошо учился. Но прославить фамилию Шавровых было суждено среднему сыну – Семену.

Уже с детства он почувствовал в себе любовь к творчеству. Самым ярким воспоминанием детства было посещение церкви. Семен замирал в восхищении перед ликами святых, не отрывая глаз от росписи иконостаса. В 14-летнем возрасте, во время учебы в сельской школе, Семен Шавров увлекся резьбой по дереву. Он сам создает деревянные фигурки людей. Знакомство со знаменитым скульптором Заиром Азгуром оказало влияние на его творческую деятельность. Скульптура стала его основным занятием и потребностью души. На заводе «Легмаш», где работал Семен Шавров художником-оформителем, и сейчас помнят резную скамейку, скульптуру орла и многие другие его работы, украшавшие территорию предприятия.

В 1953 году Семен Степанович женился. Не только любимой женщиной, но и настоящим другом стала для него жена Лидия Дмитриевна. Она брала на себя многие бытовые хлопоты, давая мужу возможность уделять больше времени творчеству. Настоящей трагедией стала для него смерть жены в декабре 1978 года. Неизгладимый след в душе мастера оставила Лидия Дмитриевна, В своем творчестве Семен Шавров не раз обращался к образу жены, создав серию ее скульптурных портретов.

В 1970-е годы С.С. Шавров, как и многие другие резчики, принимал активное участие в процессе возрождения белорусской художественной резьбы по дереву, проводимом в БССР. Семен Степанович участвовал в конкурсах, выставках, семинарах, благодаря которым его имя становилось известным не только в Беларуси, но и в Германии, Канаде, Франции. Его произведения отличаются самобытностью, неподдельным юмором, мастерством, чувством пластики и материала. Для его творчества характерны фольклорные, литературные, сказочные сюжеты («Баба-Яга и черт» (1964), «Гусляр» (1970), «Лявониха» (1972). Интересует Шаврова и героическое партизанское творчество республики («Партизан» (1972), «Повстанцы» (1984). Скульптуры мастера были приобретены Витебским областным краеведческим музеем, Национальным художественным музеем Беларуси.

В 1988 году отдел культуры Оршанского горисполкома принял решение о создании музея работ Семена Шаврова. Прошло немного времени, и дом, в котором жил мастер, создавая свои неповторимые образы, превратился в музей деревянной скульптуры резчика Семена Степановича Шаврова, а 25 июля 1992 года он принял первых своих посетителей.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Миранович, Н.** Вторая жизнь дерева / Н. Миранович // Аршанская газета. – 2007. – 11 жн. – С. 4.

2. **Миранович, Н.А.** Прикоснувшись к дереву руками / Н.А. Миранович // Телеком-экспресс (Орша). – 2007. – 15 авг. – С. 5.

3. **Сямён** Шаўроў. – Орша : Аршан. друк., 1996. – 7 с.

4. **Шкрабо, Е.** Свет души и таланта Семена Шаврова / Е. Шкрабо // Телеком-экспресс (Орша). – 2009. – 16 апр. – С. 8.

БУЙНИЦКИЙ ИГНАТ ТЕРЕНТЬЕВИЧ

К 150-летию со дня рождения (1861)

Буйницкий Игнат Терентьевич родился 22 августа 1861 года в усадьбе Поливачи, ныне Глубокского района Витебской области.

Театральная жизнь в Беларуси в начале XX века была связана с деятельностью Первой белорусской труппы Игната Буйницкого. Первоначально театр был создан как любительский в родном селе, где проводились «белорусские вечеринки», а позднее он превратился в профессиональный, а сам Буйницкий считается создателем («бацькам») белорусского профессионального театра. Гастроли театра, в том числе в Вильне, Варшаве, Петербурге, пользовались у зрителей большим успехом.

В сценической реализации постановок важная роль принадлежала формированию национальной интонации, как некоего особого «кода» сценического творчества. Особое место отводилось народному музыкальному творчеству, в первую очередь, песенному фольклору. Достаточно напомнить любимый спектакль 1920-х годов – музыкальную драму «На Купалье».

В репертуар театра И. Буйницкого входили популярные пьесы белорусских и украинских драматургов. С большим успехом театр показывал произведения М. Крапивницкого «По ревизии» и «Пошились в дурни», Э. Ожешко «Хам» и «В зимний вечер», К. Каганца «Модный шляхтич».

Одновременно И. Буйницкий тщательно отбирал для своих выступлений народные песни. В этом ему помогал опытный хормейстер и композитор Л. Роговский, который был близко связан с белорусской литературой, театром, с народной песней, а позже ему удалось составить белорусский песенник для народных и школьных хоров, который сыграл большую роль в пропаганде национальной песни. Сборник был «посвящен артисту Игнату Буйницкому». Некоторые песни из этого сборника, которые вошли в репертуар театра Буйницкого, исполнялись хором и производили глубокое впечатление на слушателей: «Дуда-веселуха», «Ах ты дуй», «Подушечка», «За горами, за лесами» и другие.

Наряду с драматическими пьесами, которые занимали главное место в репертуаре театра, Игнат Буйницкий уделял много внимания танцам и народным песням, национальной хореографии. На его родине, в Прозороках, Поливачах и в окрестных селах, Буйницкого знают и помнят, прежде всего, как замечательного танцора-самородка, организатора и постановщика народных танцев.

Один из участников танцевального вечера Буйницкого в Петербурге Язеп Сушинский вспоминает: «…Эта отличная пара (Игнат Буйницкий и его дочь Ванда) произвели на публику огромное впечатление. …Буйницкий так легко и живо вел с Вандой танец, что никто не мог сказать, что ведет его не отец с дочкой, а пара молодых людей». В тот вечер танцевали «Лявониху», «Юрку», «Мельника», «Гусачка», «Метелицу» и другие танцы.

Своей деятельностью Игнат Буйницкий вывел народную хореографию на широкую дорогу жизни, дал путевку на концертную эстраду. Исполнение народных танцев труппой Буйницкого способствовало зарождению в Беларуси профессионального искусства и появлению национального балета.

Театр Буйницкого пустил глубокие корни. Музыкально-драматические кружки, распространившиеся на территории Беларуси, развивая его традиции, продолжали формирование национального театра.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Ігнат** Буйніцкі (1861–1917) : першым ісці наканавана... // Мяснікоў, А. Сто асоб беларускай гісторыі / А. Мяснікоў. – Мн., 2008. – С. 129–130.

2. **Іпатава, В.** Натхняе і сёння / В. Іпатава // Краязнаўчая газета. – 2006. – № 3 (жн.). – С. 2–3.

3. **Подлипский, А.** Основатель белорусского театра / А. Подлипский // Народнае слова. – 2000. – 28 сак. – С. 6.

4. **Шніп, В.** Балада Ігната Буйніцкага / В. Шніп // Полымя. – 2009. – № 5. – С. 7–8.

Верш прысвечаны акцёру, рэжысёру, заснавальніку беларускага тэатра, ураджэнцу в. Палевачы Глыбоцкага р-на.

ВЕРАСЕНЬ

ОАО «КИМ»

К 80-летию со дня создания (1931)

Открытое акционерное общество «КИМ» – одно из крупнейших предприятий трикотажной отрасли Республики Беларусь. Основано в 1931 году.

КИМ – это широкий ассортимент бельевых и чулочно-носочных изделий. Предприятие выпускает продукцию для мужчин, женщин и детей разных возрастных групп. «Одеваем всю семью» – это неизменный девиз ежегодной коллекции. Разработаны и освоены технологии производства трикотажных изделий из вискознополиэфирной, хлопкополиэфирной с вложением эластановых нитей, вискозной с вложением эластановых нитей пряж. На предприятии накоплен опыт работы с эластановыми нитями, которые используются в производстве трикотажных и чулочно-носочных изделий. Изделия с применением эластановой нити комфортны, хорошо облегают фигуру и восстанавливают свою форму после стирок.

Предприятие одним из первых в СНГ освоило выпуск чулочно-носочных изделий и кругловязального полотна из хлопконитроновой и льносодержащей пряжи. Льносодержащие изделия постоянно привлекают внимание как белорусских покупателей, так и партнеров из Европы, России и стран СНГ. Причина тому не только хороший внешний вид, но и высокая их износостойкость, гигиеничность.

С целью дальнейшего развития предприятия, удержания и завоевания новых рынков сбыта продукции происходит постоянное обновление парка технологического оборудования.

Предприятие оснащено современным высокопроизводительным оборудованием по вязанию чулочно-носочных изделий. Это оборудование позволяет выпускать широкий ассортимент мужских носков, женских, детских носков и колготок различных рисунков и переплетений.

Имеется парк кругловязальных машин большого диаметра для вязания гладких и рисунчатых трикотажных полотен. Установлена линия для отделки (сушки и коландрирования) круглотрикотажного полотна. Приобретены кругловязальные машины фирмы и аппарат для крашения трикотажного полотна под давлением фирмы. Пошив трикотажных и чулочно-носочных изделий производится на высокоскоростных специализированных машинах. На предприятии установлены вышивальные автоматы фирм, позволяющие получить разнообразные вышивки различных рисунков на деталях трикотажных изделий.

Продукция предприятия имеет сертификаты соответствия Республики Беларусь и России. Трикотажные и чулочно-носочные изделия с маркой «КИМ» популярны и пользуются стабильным спросом в Беларуси, странах СНГ и Западной Европы.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Аксенова, Г.** Это наша история / Г. Аксенова // Кімавец (Віцебск). – 2001. – 2 лют. – С. 1.

2. **Аничкина, Г.Ф.** Классика может быть модной / Г.Ф. Аничкина ; беседовал В. Надеждин // Директор. – 2009. – № 1. – С. 42–43.

Беседа с генеральным директором Витебского швейного предприятия "КИМ".

3. **Волкова, Л.** Когда приходит второе дыхание / Л. Волкова // Віцьбічы = Витьбичи. – 2008. – 6 нояб. – С. 1, III.

4. **Конохова, Н.** Своя нить в полотне / Н. Конохова // Віцьбічы = Витьбичи. – 2010. – 12 июня. – С. 4.

ЕРАШОВ ИВАН МИХАЙЛОВИЧ

К 100-летию со дня рождения (1911)

Ерашов Иван Михайлович родился 26 сентября 1911 года в городе Санкт-Петербурге в семье рабочего. Окончил 7 классов в селе Камень Лепельского района Витебской области, затем в 1931 году – педагогический техникум в Лепеле. Работал учителем в городе Полоцке.

В Красной Армии с августа 1933 года. В 1936 году окончил Сталинградское военное авиационное училище. Был оставлен в нём лётчиком-инструктором, в мае 1938 года назначен начальником учебно-лётного отдела училища. С апреля 1941 года по май 1942 года служил заместителем командира 275-го ближнебомбардировочного авиационного полка. В 1943 году окончил Военно-воздушную академию.

На фронте с мая 1943 года. Был командиром штурмового авиаполка. Воевал на Юго-Западном и 3-м Украинском фронтах. Участвовал в боях на Белгородском направлении Курской дуги, в Барвенково-Лозовской, Днепропетровской, Криворожской и Одесской операциях.

Командир 672-го штурмового авиационного полка майор Ерашов к декабрю 1943 года совершил 94 боевых вылета, нанеся противнику существенный урон в живой силе и технике, в воздушных боях лично сбил 4 самолёта.

Группы штурмовиков под его командованием за период с июля по декабрь 1943 года уничтожили и повредили 150 автомашин с живой силой и грузами, 15 танков, 5 батарей полевой артиллерии, 6 паровозов, 4 эшелона, из них 2 с горючим, 3 склада с боеприпасами. Ими рассеяно и уничтожено до 3-х рот пехоты, уничтожено и повреждено на земле 40 самолётов, сбито в воздушных боях – 10.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 4 февраля 1944 года за образцовое выполнение боевых заданий командования на фронте борьбы с немецко-фашистскими захватчиками и проявленные при этом мужество и героизм майору Ерашову Ивану Михайловичу присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали «Золотая Звезда».

23 марта 1944 года в районе Одессы был сбит, считался погибшим. 8 мая 1944 года был исключён из списков личного состава Красной Армии как пропавший без вести. Раненым попал в плен, содержался в лагере на территории Польши. В 1945 году совершил побег, после соответствующих проверок был восстановлен в звании и правах.

После войны служил начальником воздушно-стрелковой службы 11-й штурмовой авиационной дивизии ВВС Краснознамённого Балтийского флота, инспектором 10-го штурмового авиакорпуса по технике пилотирования в городе Чкалове (Оренбурге).

Награждён орденом Ленина, 2 орденами Красного Знамени, орденом Александра Невского, медалями «За боевые заслуги», «За победу над Германией».

С ноября 1947 года по болезни майор И.М. Ерашов уволен в отставку.

Умер Иван Михайлович Ерашов 8 мая 1948 года. Похоронен в городе Новочеркасске Ростовской области.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Ерашов** Иван Михайлович // Республика Беларусь : энциклопедия : в 6 т. / редкол.: Г.П. Пашков [и др.]. – Мн., 2006. – Т. 3. – С. 503.

2. **Жур, Л.** Імёны педагогаў-герояў у памяці народнай / Л. Жур // Настаўніцкая газета. – 2010. – 2 кастр. – С. 3.

3. **Хаванскі, В.** Камандзір штурмавога палка / В. Хаванскі // Лепельскі край. – 2010. – 23 лют. – С. 4.

КАСТРЫЧНІК

ТРОЯН НАДЕЖДА ВИКТОРОВНА

К 90-летию со дня рождения (1921)

Родилась Надежда Викторовна Троян 24 октября 1921 года в городе Дриссе (сейчас Верхнедвинск) в семье служащих. После окончания средней школы поступила в Минский медицинский институт.

Наступило 22 июня 1941 года. Начались налеты фашистской авиации на Минск, ожесточенные бомбежки и пожары, спешная эвакуация учреждений и людей из города. Надежда вместе с родителями ушла из города и скрывалась в лесу. Через некоторое время вернулась в Минск.

В начале 1942 года она с родителями переехала в горпоселок Смолевичи Минской области. В горпоселке и в селах создавались подпольные комсомольские группы, в районе начали действовать партизаны.

Надежда Троян хорошо владела немецким языком. Подпольщики посоветовали ей не скрывать знание языка и постараться устроиться к оккупантам переводчицей. Она скоро была принята на завод переводчицей и нередко ездила с немецким инженером по району и в Минск, используя эти поездки для связи партизан с подпольщиками города. Не раз подвергалась серьезной опасности.

В июне 1942 года Н. Троян ушла в партизанский отряд «Буря» Смолевичского района 4-й партизанской бригады «Дядя Коля» (командир – Герой Советского Союза П.Г. Лопатин). Партизанами стали ее отец, мать и брат. В отряде участвовала в операциях по взрыву мостов, в боях с карателями, нападениях на вражеские обозы и др. Оказывала медицинскую помощь раненным и больным партизанам.

Командование партизанских соединений приняло решение: уничтожить гитлеровского наместника в Белоруссии гауляйтера В. Кубе. В выполнение боевого задания командования включились разведчики нескольких партизанских отрядов Минской области.

В ночь на 22 сентября 1943 года гауляйтер был казнен минскими подпольщиками в своей резиденции. Советская патриотка Елена Мазаник установила мину в спальне В. Кубе, на которой он подорвался. В этой операции участвовали Мария Осипова и Надежда Троян. Всем им было присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина.

После войны, в 1947 году, Надежда Викторовна Троян окончила 1-й Московский медицинский институт. Работала директором НИИ санитарного просвещения Министерства здравоохранения СССР, доцентом кафедры хирургии 1-го Московского медицинского института. Была членом Комитета защиты мира, председателем исполкома Союза общества Красного Креста и Красного Полумесяца СССР, членом Совета международной Федерации борцов сопротивления, сопредседателем Международной организации санитарного просвещения.

Н.В. Троян – кандидат медицинских наук, старший лейтенант медицинской службы запаса, бывший проректор 1-го Московского медицинского института. Награждена орденом Ленина, 2 орденами Трудового Красного Знамени, орденами Отечественной войны 1-й степени, Красной Звезды, Дружбы народов, медалями.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Белов, С.** Герой Советского Союза заслуженный врач Н.В. Троян / С. Белов // Віцьбічы = Витьбичи. – 1998. – 25 июня. – С. 7.

2. **Москаленко, Г.** Убийство Кубе: чего мы не знаем / Г. Москаленко // Беларуская думка. – 2008. – № 9. – С. 84–91.

3. **Романова, Е.** Мина для гауляйтера Кубе / Е. Романова // Армия. – 2007. – № 6. – С. 43–45.

4. **Рыц, Р.** Заслугоўвае ўвекавечання / Р. Рыц // Дзвінская праўда (Верхнядзвінск). – 2007. – 10 ліп. – С. 2.

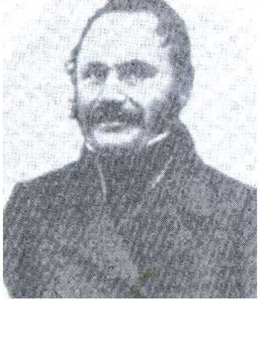

БЕЗ-КАРНІЛОВІЧ МІХАІЛ ВОСІПАВІЧ

Да 215-годдзя з дня нараджэння (1796)

Без-Карніловіч Міхаіл Восіпавіч нарадзіўся 10 кастрычніка 1796 года ў дваранскай сям'і ў Магілёве-Падольску. Скончыў 1-ы кадэцкі корпус у 1816 годзе. Пад яго кіраўніцтвам у 1831–1847 гг. праводзілася тапаграфічнае і вайскова-статыстычнае вывучэнне Мінскай, Наўгародскай, Віцебскай, Валынскай губерніяў і

Беластоцкай акругі. Напісаў ваенна-статыстычны агляд Віцебскай губерніі, у якім даў ацэнку правіянтных і дарожна-транспартных магчымасцей краю. Пры правядзенні геадэзічных работ на Віцебшчыне зацікавіўся зборам іфармацыі пра аб'екты старажытнай гісторыі: курганы, гарадзішчы, замчышчы, земляныя валы, фартэцыі і іншыя помнікі даўніны. Збіраў таксама і этнаграфічныя матэрыялы.

На падставе атрыманых звестак выдаў кнігу "Исторические сведения о примечательных местах в Белоруссии…" (1855), дзе ў папулярнай форме выклаў свае думкі, спадзеючыся, што гэты матэрыял паслужыць адпраўным момантам для тых, "хто прыме на сябе клопат скласці больш падрабязнае апісанне". У кнізе таксама разгледжаны пытанні этнічнай тэрыторыі, побыту і культуры беларусаў. Тэрыторыю Беларусі абмяжоўваў Віцебскай і Магілёўскай губерніямі, астатнія землі называў Літвой. Беларусамі лічыў толькі нашчадкаў крывічоў, гаварыў пра беларусаў як пра асобны народ і ставіў іх у адзін шэраг з суседнімі народамі.

Адзначаў згуртаванасць Полацкай зямлі ў 1230–1240-я гады ў барацьбе з нямецкай агрэсіяй, даказваў паходжанне вялікага князя Вялікага Княства Літоўскага Віценя з роду полацкіх князёў. Даў даволі аб'ектыўную характарыстыку беларускага народа, апісаў яго жыццё. Асобныя раздзелы кніг прысвяціў апісанню народных абрадаў, звычаяў, вытворчай дзейнасці, народнай метэаралогіі. М.Г. Чарнышэўскі лічыў гэту кнігу "не бескарыснай для тых, у каго пад рукамі няма добрага збору кніг па рускай гісторыі".

Важным метадалагічным дасягненнем М.В. Без-Карніловіча быў той факт, што ён імкнуўся вывучаць гісторыю асобных гарадоў або мясцовасцей у непарыўнай сувязі з агульнадзяржаўнай і агульнаеўрапейскай гісторыяй. Таксама імкнуўся браць для свайго даследавання толькі падмацаваныя пісьмовымі крыніцамі матэрыялы. Так, разглядаючы гісторыю Віцебска, М.В. Без-Карніловіч не назваў дату заснавання горада ці першага яго ўпамінання, не будучы перакананым у яе дакладнасці. Даследчык акрамя гістарычнага экскурсу ў мінулае адным з першых сярод краязнаўцаў расказаў аб яго эканоміцы, мясцовых промыслах.

Даследаваў замчышча каля в. Сакалішча Полацкага павета. Ужываў звесткі, атрыманыя ад даследаванняў і аналізу легенд і паданняў, для тлумачэння абрадаў, вераванняў старажытнага чалавека. Напрыклад, запісаў са слоў полацкіх старажылаў, што поруч з колішнім возерам Валоўе, якое знаходзіцца на левым беразе Палаты, амаль насупраць Багародзіцкага манастыра, было капішча Перуна.

ЛІТАРАТУРА

1. **Крачкоўскі, А.** Генерал – навуковец / А. Крачкоўскі // Зара (Бешанковічы). – 2001. – 26 чэрв. – С. 2.

2. **Яновіч, М.** Міхаіл Без-Карніловіч: генерал ад краязнаўства / М. Яновіч // Народная воля. – 2001. – 29 сак. – С. 3.

ЛІСТАПАД

ПЛЯТЕР ЭМИЛИЯ

К 205-летию со дня рождения (1806)

Эмилия Плятер родилась 13 ноября 1806 года в городе Вильно (нынешнем Вильнюсе) в семье богатого и старинного графского рода, имевшего в своих владениях поместья в Польше, Литве, Латвии, Белоруссии. Когда Эмилия была еще совсем маленькой, ее семья перебралась в свое поместье Ликсне Витебской губернии. Здесь и прошли детские годы девочки.

В замке имелась прекрасная библиотека. Эмилия рано увлеклась чтением, читала книги по истории, о знаменитых людях. Любимой ее книгой стала книга о Жанне Д'Арк. Чтобы быть похожей на свою героиню, Эмилия с детства училась фехтовать, стрелять, скакать на лошади. Она будто чувствовала, что эти умения ей пригодятся в будущем.

Несмотря на свое графское происхождение, девушка не считала зазорным общаться с простым народом, искренне переживала о его тяжелой доле. Поэтому нет ничего удивительного в том, что когда началось ноябрьское, как его называют в истории, восстание в Польше, Эмилия не могла остаться в стороне. Она оставила все: богатство, привольное житье и отдала себя делу освободительного восстания. Для того чтобы быть в центре борьбы, Эмилия направляется в Вильно.

Обрезав свои шикарные косы и переодевшись в мужской костюм, девушка объезжала ближайшие деревни, призывая крестьян к восстанию. Как пишут свидетели, Эмилия Плятер собрала отряд количеством в 280 стрелков, 60 конных, несколько сотен пеших бойцов. Партизанский отряд под руководством хрупкой, молодой девушки внушал настоящий ужас врагам.

Но те, кто знаком с историей Польского восстания, знают, что все закончилось разгромом повстанцев. Тяжелые походы, боевые схватки, лишения военных будней надломили хрупкую девушку. Последним ударом для ее здоровья стало сообщение о поражении восстания.

В декабре 1831 года сердце отважной девушки перестало биться. Но память о ней, ее отваге и самоотреченности во имя свободы передаются из поколения в поколение. Великий польский поэт Адам Мицкевич, пораженный судьбой Эмилии Плятер, посвятил ей свое знаменитое стихотворение.

«СМЕРТЬ ПОЛКОВНИКА»

В пуще леса стрелковая рота
Ветхий дом лесника охраняет;
Стерегут часовые ворота,
А полковник в избе умирает.
Из деревни крестьяне сбежались, –
Видно, он окружен был любовью,
Если люди простые, печалясь,
Робко спрашивают о здоровье.

Отдал он приказанье солдату,
Чтоб седлал тот коня вороного
И привел бы коня к нему в хату –
Напоследок увидеться снова.
Приказал дать палаш боевой он,
Точно в битву спешил снарядиться;
Как Чарнецкий, хотел славный воин,
Умирая, с оружьем проститься.

А как вывели лошадь из хаты,
Ксендз с дарами святыми явился;
Побледнели от горя солдаты,
А народ у порога молился.
Даже те ветераны Костюшки,
Что не раз уже кровь проливали,
Слез не зная, - у этой избушки,
Точно малые дети, рыдали.

Зазвонили в часовне с рассветом,
И ушли незаметно солдаты:
Были русские в округе этом.
Шел народ к телу воина в хату.
Он лежит на топчане дощатом –
И седло под его головою,
Сбоку сабля, ружье боевое.
Но хоть вождь был суровым
солдатом,
Красоте его можно дивиться:
Нежный стан! – да ведь это девица!
Героиня в полковничьем платье,
Вождь повстанцев – Эмилия Плятер.

Адам Мицкевич

ЛИТЕРАТУРА

1. **Бунто, М.** Маркс заслухоўваўся Эміліяй Плятэр / М. Бунто // Рэспубліка. – 2008. – 13 снеж. – С. 18.

2. **Масляніцына, І.** Жанчыны ў гісторыі Беларусі / І. Масляніцына // Беларускі гістарычны часопіс. – 2005. – № 7. – С. 47.

3. **Чаропка, В.** Легенда паўстання / В. Чаропка // Настаўніцкая газета. – 2003. – 13 верас. – С. 7.

4. **Шніп, В.** Балада Эміліі Плятэр / В. Шніп // Полымя. – 2009. – № 5. – С. 4–5.

Верш прысвечаны паэтэсе, фальклярыстцы, удзельніцы паўстання ў Польшчы, якая некаторы час жыла ў Віцебскай губерніі.

СНЕЖАНЬ

КЛИКУШИН ГРИГОРИЙ ФИЛИППОВИЧ

К 90-летию со дня рождения (1921)

Художник Григорий Филиппович Кликушин родился 4 декабря 1921 года. У Григория Филипповича Кликушина – художника-графика, мастера гравюры на линолеуме и короля шрифтов, члена Союза художников Беларуси, лауреата городской премии "Созвездие муз" – пять серий графических работ: "Сельские пейзажи", "Воспоминания о малой родине", "Витебск – любовь моя", "Старый Витебск", "Полоцкий нефтестрой". В творчестве Кликушина Витебск оказался на первом месте. На многих картинах маэстро – витебские пейзажи, городские уголки, витебские мосты. Им создано около сотни гравюр, около 40 творческих рисунков, издано 9 книг шрифтов (рекламные, художественно-оформительские, декоративные), причем 36 шрифтов – авторские. Талант художника зародился у Григория в его родном сибирском селе Сладково Омской области. И он, и брат очень хорошо рисовали – всей деревней ходили любоваться на их работы. Учительница сразу привлекла Гришу к оформлению стенгазет, еще он рисовал карикатуры и вместе с братом писал лозунги на газетах, склеенных в длинные полосы. В своих уже взрослых работах Григорий Филиппович очень часто отражал малую родину.

С 1939 по 1941 год он преподавал рисование в родном Сладкове, а в 1941 году, как и многие другие, отправился на фронт. Окончив курсы телеграфистов, прошел с Новосибирским зенитным полком от Полтавы до Вены, и здесь ему пригодились навыки рисования. Он был не только телеграфистом, но и картографом при штабе полка, а в свободное время участвовал в художественной самодеятельности. В 1946 году Г.Ф. Кликушин вместе с женой переехал в Витебск, который стал его второй родиной. В этом же году он поступил учиться на исторический факультет Витебского педагогического института. В 1950 году он начал преподавать историю в художественно-графическом педагогическом училище Витебска, которое в 1959 году было преобразовано в худграф Витебского пединститута. В 1956 году Григорий Кликушин окончил художественное отделение Московского заочного полиграфического института и до 1970 года преподавал уже на художественно-графическом факультете, где его студенты воровали на память объявления, написанные его мастерской рукой.

С 1970 по 1995 год Кликушин работал художником-оформителем в Витебской областной типографии, что дало ему возможность заняться искусством шрифта. Часто свои шрифты Григорий Филиппович называет именами дорогих ему людей. Например, "Оля" – вытянутый и загадочный шрифт с загогулинами, как его дочь, а "Филиппок", как его внук, пушистый и круглый.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Алимова, Е.** Человек – эпоха / Е. Алимова // Витебский проспект. – 2006. – 7 дек. – С. 3.

2. **Кликушин, Г.Ф.** Семейный Альбом [Изоматериал] : [фотоальбом] : прил. к "Воспоминаниям" / Г.Ф. Кликушин. – Витебск, 2009. – 202 с.

3. **Пастернак, Т.** Рисовальщик, график, шрифтовик / Т. Пастернак // Народнае слова. – 2001. – 13 снеж. – С. 8.

4. **Соловьева, Т.** Мир Григория Кликушина / Т. Соловьева // Витебский проспект. – 2009. – 10 дек. – С. 3.

О выставке-ретро "Гравюра на линолеуме", которая прошла в Витебском художественном музее.

5. **Шыракова, А.** Жыць, нічога не забываючы... / А. Шыракова // Настаўніцкая газета. – 2006. – 26 верас. – С. 4.

Пра настаўніцкую дзейнасць віцебскага мастака Рыгора Піліпавіча Клікушына.

ІМЯННЫ ПАКАЗАЛЬНІК

Абрамовіч А.І. 1811
Агрызка І.П. 1826
Азаронак К.С. 1931
Айзенштадт В.М. 15.10
Александровіч І.І. 2.08
Александронак А.І. 25.07
Альгерд (князь) 1296
Альтшулер С.А. 24.09
Ананчанка К.А. 3.01
*Антоненка А.К. 10.02
Асіноўскі С.М. 21.09
Аскназій І.Л. 16.01
Асташэнка Ф.А. 19.06
Астроўскі Я. 1811
Асяндоўскі А.М. 8.08

Багаткевіч А.М. 1796
Багушэвіч Ю.Б. 23.04
Банкузаў А.І. 15.01
Баравік М.Я. 22.02
Барадулін Ф.Р. 8.02
Бароўскі І.Ю. 18.11
Барсток М. 15.04
Батальёнак Я.Я. 19.09
*Без-Карніловіч М.В. 10.10
Белавус А.І. 1.01
Белавусаў У.П. 1.01
Беленькі М.Л. 1911
Бельскі М.Л. 21.09

Бровікаў У.І. 12.05
Будзіловіч І.М. 1841
*Буйніцкі І.Ц. 22.08
Бурак А.М. 1911
Буракоў В.С. 25.03
Буракоў Я.Г. 27.12
Бураўкін Г.М. 28.08
Бухавец Г.К. 18.01
Бялінская М.С. 22.07
Бялкоўскі У.І. 4.02

Бялявіна В.М.	25.05
Бяляцкі Д.П.	2.11
Вагель В.І.	30.11
Вайнкоп Ю.Я.	1901
Вараб'ёў В.А.	2.06
Васільеў У.С.	12.10
Велічэнка У.М.	27.04
Веранько У.А.	5.12
Волін Б.М.	13.06
Волкаў В.В.	19.04
Волкаў В.М.	14.02
Волкаў М.Ф.	26.01
Воранаў М.	13.12
Воранаў С.Т.	12.01
Выгоцкі Л.С.	17.11
Вярцінскі А.І.	18.11
Вярыга-Дарэўскі А.І.	4.11
Галавінава І.У.	13.08
Галёркін Б.Р.	1871
Гаппеў В.І.	21.01
Гаранскі К.П.	10.05
Гарбачоў М.В.	24.03
Гарбачоў У.В.	10.01
Гарноў Ц.Я.	1916
Гаціх М.А.	10.06
Геноў А.М.	15.12
Героднік Г.	20.01
Гібенталь К.І.	1786
Гіргель М.С.	1.08
Гіцэвіч С.К.	1941
Гласко В.В.	1856
Глебаўская Я.К.	24.10
Глініна Н.М.	13.10
Гмырак Л.	18.04
Голубеў І.У.	10.06
Гразноў Ю.Р.	7.11
Грыдзюшка І.Л.	11.07
Грышчанка П.Л.	1.08
Гудына У.П.	19.02
Гумен Ф.Ф.	28.03

Дадышка А.І.	1.07
Дамагацкі У.М.	1876
Данукалаў А.Ф.	29.02
Данчанка А.А.	11.06
Дацэнка М.Л.	17.04
Дворжац М.А.	16.04
Дзенісенка Т.Я.	1.04
Дзмітрыеў В.Д.	29.03
Дзямідаў В.А.	12.04
Дзянісаў П.І.	21.10
Дорскі І.Л.	17.12
Дубавец П.А.	19.01
Дубашынскі П.П.	14.03
Дубкова Т.А.	13.01
Дубкоў М.В.	4.09
Дуброўскі Ф.Ф.	4.04
Дудо П.	7.09
Дудышкін С.С.	6.01
Душэўскі (Дуж-Душэўскі) К.С.	27.03
Ерашоў А.І.	30.04
*Ерашоў І.М.	26.09
Ерын Л.Ц.	17.11
*Журба Я.	30.04
Заблоцкі-Лада Т.Г.	27.08
Законнікаў С.І.	16.09
Зан Т.К.	21.12
Занько Ф.П.	15.02
Зарэмба М.І.	15.06
Зарэцкі М.	20.11
Захараў У.М.	15.04
Змігродскі К.А.	1876
Івашка П.А.	25.08
Ізюмаў М.М.	5.04
Кабуш У.Т.	15.01
Каваленка С.А.	27.11
Каваленка Я.Р.	12.05
Кавалёў А.Р.	2.04

Кавалёў А.Ф.	10.05
Казанцаў В.Г.	22.02
Казлоў І.П.	1891
Кайгародаў Д.Н.	12.09
Какорка У.Г.	4.01
Камельчык М.С.	8.06
Канопка Д.В.	1886
Капыскі З.Ю.	19.01
Каралёнак Г.А.	17.01
Караткоў П.І.	1916
Караў Ф.	10.12
*Карніловіч Э.А.	5.04
Кароткая Т.П.	5.01
Каруза П.І.	25.02
Касперскі В.А.	20.03
Касцюкевіч П.П.	27.07
Кацар М.С.	7.11
Кімстач Я.І.	5.08
Кіркіж К.В.	11.10
*Клікушын Р.П.	4.12
Кляпацкая Н.А.	1916
Кміціц М.	1601
Княжышча Л.Б.	8.12
Корсак Т.	1741
Красачка І.А.	6.12
Краснік І.М.	12.08
Кудрын Р.Л.	1911
Кузьміцкі Б.Б.	20.04
Куксёнак П.А.	15.05
Кулакоў Ф.С.	2.05
Куляеў Р.В.	1921
*Куляшоў У.А.	26.06
Кунцэвіч К.М.	8.02
Купава М.М.	31.01
Куранцаў В.Р.	15.04
Кускоў М.С.	1931
Кутрухін К.П.	1.02
Кухараў У.І.	18.11
Лазоўскі А.А.	14.09
Ласкуноў М.А.	4.05
Лаўксмін С.	1596

Лашанкоў М.І.	18.11
Леановіч І.Л.	18.08
Лебедзева Г.М.	17.07
Лейтман Л. М.	23.03
Ліманоўскі Я.	1886
Лоўкіс З.В.	5.10
Лугоўскі М.П.	14.12
Лукашоў С.А.	1.02
Лупала І.К.	13.01
Лысенка П.Ф.	16.09
Лях Ю.Р.	6.05
Ляховіч С.П.	29.05

Макатун В.Н.	10.06
Макіёнак Д.А.	15.05
Малец Я.	8.02
Малецкі Я.	12.01
Малочка А.Д.	17.02
Мандрык І.У.	5.09
Маркавец-Бартлава В.П.	24.08
Маркаў А.І.	2.01
Маркевіч С.В.	2.10
Маркіна Г.П.	23.11
Маркс М.В.	19.10
Марозаў А.К.	23.01
Маруковіч Я.І.	22.08
Марцінкевіч Г.Ф.	14.07
Маслюк В.В.	21.08
Мацвееў У.А.	13.03
Мацісава Л.П.	17.09
*Мацкевіч Ю.Ф.	27.07
Мацюшкоў У.Я.	10.04
Меклер В.С.	1886
Мешчанінаў А.С.	1856
Мігун В.Ф.	13.09
Мігун М.П.	17.05
Місюля Н.У.	16.04
Міхайлаў А.М.	3.11
Мурзёнак П.П.	8.05
Мусцейкіс Л.І.	1911
Мядзведзеў П.М.	1891
Мяніцкі Р.В.	28.07

Нарбут С.	11.03
Нікандрава Г.А.	13.10
Нікіфараў А.Н.	15.09
Нікольскі Л.Д.	1876
Новікаў В.М.	21.11
Пагоскі А.Ф.	9.03
Падзява Т.	6.02
Падліпскі А.М.	18.03
Палачанін Ф.А.	27.08
Палянкоў М.С.	19.12
*Партнова З.М.	20.02
Партной В.Х.	7.08
Партноў С.П.	1896
Пашкевіч С.А.	27.03
Пешчанка А.С.	6.12
Піманаў С.І.	7.05
Піятуховіч М.М.	23.02
*Плятэр Э.Ф.	13.11
Полацкая Е.	1101
Поляк І.П.	13.01
Праскураў В.Ф.	25.08
Пруднікаў У.А.	13.01
Прывада С.П.	3.05
Прышчэпа І.М.	1.06
Прышчэпаў Д.Ф.	21.11
Прышчэпаў М.А.	14.11
Пумпянскі Л.В.	1891
Пунько С.В.	10.01
Пустэльнікаў С.С.	10.02
Пяткоўская С.У.	24.11
Пятроў А.М.	12.06
Рабцаў А.У.	26.03
Рагозны З.З.	10.05
Радкевіч У.А.	6.06
Роганаў Л.Ф.	1931
Ром А.Р.	1886
Рудак Э.А.	18.03
Рыжы М.К.	6.12
Рыпінскі А.Ф.	1811
Рыўлін Е.І.	1.12
Рэшатаў П.Д.	26.08

Сакалоў Г.А.	20.01
Салаўёў А.А.	13.09
Саленік К.Т.	7.06
Салтанаў У.У.	15.02
Салтановіч М.А.	1951
Салтук А.У.	25.08
Салярцінскі В.І.	1906
Сапрыкін У.А.	24.08
*Сапуноў А.П.	27.03
Сауліч У.У.	1.09
Саўчанка А.М.	6.04
Свірыдзёнак А.І.	7.07
Сенчанка С.К.	23.03
*Семянтоўскі А.М.	1821
Сідараў А.С.	11.01
Сідарэнка В.А.	1911
Сільніцкі М.Ф.	20.11
Сімураў А.Т.	6.05
Сініца В.І.	12.12
*Сіпакоў Я.	15.01
Сіпко М.Г.	19.12
Сіянін М.Д.	17.12
Скварцова Т.У.	9.08
Смарчкоў М.І.	30.04
Стагурская З.У.	9.02
Стадольнік І.К.	30.10
Стацэвіч С.З.	7.11
Стукаліч У.К.	9.11
Суконка А.Р.	16.07
Сумнікаў І.К.	20.09
Сурганаў Ф.А.	7.06
Сычэнка П.Ф.	19.06
Сцяпук Л.М.	18.02
Сядзінін А.А.	26.07
Сямёнаў В.М.	30.10
Сянкевіч В.	19.01
Сянько У.Л.	5.08

Талочка М.К.	1.01
Тамашэвіч М.М.	13.05
Танковіч Г.Л.	15.01
Тарасян А.Н.	19.12

*Траян Н.В.	24.10
Тызенгаўз К.	3.06
Тымчанка Ю.У.	25.05
Фіялкоўскі А.	1796
Урончанка М.П.	1801
Хадневіч С.Д.	10.12
Хрусталёў У.Я.	16.06
Цішкоў С.І.	5.12
Цытовіч І.П.	1811
Цябут Т.Д.	18.06
Чарняхоўскі І.Д.	29.06
Часнык М.Л.	26.10
Чаховіч З.Б.	19.08
Чуміна Т.Ю.	25.09
Шабан Я.П.	29.12
Шабека У.І.	16.06
Шавельскі Г.І.	18.01
Шадурскі В.Г.	26.12
Шалак М.У.	7.06
Шамагонаў С.А.	22.06
Шамбалёў В.М.	10.11
Шаўроў І.Я.	27.03
*Шаўроў С.С.	15.08
Шафранава Т.А.	21.02
Шашкіна Т.Р.	31.10
Шлеймовіч М.М.	14.10
Шляхтуноў У.І.	22.08
Шмея І.С.	29.06
*Шмыроў М.П.	23.12
Шур Я.Ш.	20.04
Шушкевіч Г.П.	5.04
Шчарбакоў В.В.	20.04
Шчасны В.І.	23.05
Шыашвілі П.Ш.	1906
Шыльдэр К.А.	7.01
Шынкевіч А.М.	8.04

Шэйн П.В. 1826

Эрын Б.У. 5.04

Юхнавец А.Г. 10.08
Юхнавец Я. 3.11

Якаўлевіч П.Р. 1911
Якерсон Д.А. 1896
Якімовіч Ю.А. 13.10
Якутаў У.З. 5.11
Ялугін Э.В. 19.11
Яроменка М.М. 17.06
Яршоў І.А. 16.10

КАЛЯНДАР ЗНАМЯНАЛЬНЫХ І ПАМЯТНЫХ ДАТ НА 2011 ГОД

2010 г.

Складальнікі: Аліхвер М.В., Васілеўская А.М.,
Ганчарова А.В. Кастунова Н.І., Пацалуёнак Т.В.

Рэдактар Т.М. Адамян

Мастацкае афармленне Ж.Ю. Масько

Адказны за выпуск А.І. Сёмкін

Надрукавана на ксераксе ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна»

210601, Віцебск, Леніна, 8-а

E-mail: vlib@vlib.by